

Návrh na optimalizaci současného bezpečnostního systému ČR

Usnesením vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140 ke Koncepti výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky bylo v bodě III/4 tohoto usnesení 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra, ministru obrany a místopředsedovi vlády a ministru zahraničních věcí uloženo zpracovat do 31. prosince 2004 Koncepti bezpečnostního systému České republiky.

V průběhu roku 2004 byla meziresortním týmem zpracována **Analýza bezpečnostního systému ČR**. Na schůzi Bezpečnostní rady státu dne 7. října 2004 byly předloženy **Závěry z analýzy bezpečnostního systému ČR**, obsahující identifikaci rezerv systému a návrhy na opatření legislativní/nelegislativní povahy. Bezpečnostní rada státu materiál svým usnesením č. 2/2004 schválila a identifikovala prioritní oblasti, které je potřebné dále rozpracovat.

Na základě novelizované Bezpečnostní strategie ČR, ve které vláda konstatuje, že **současný bezpečnostní systém ČR je funkční** a jeho nastavení a funkčnost byly v uplynulých letech ověřeny při různých krizových situacích bez zjištění podstatných nedostatků, **a zároveň na základě předložených Závěrů analýzy bezpečnostního systému ČR, Bezpečnostní rada státu navrhla vládě ČR nezpracovávat novou Koncepti bezpečnostního systému ČR, nýbrž v termínu do 31. března 2005 připravit „Návrh na optimalizaci současného bezpečnostního systému ČR“.**

Vláda vyslovila s navrženým postupem souhlas a svým **usnesením ze dne 1. prosince 2004 č. 1203** k „Informaci o Závěrech analýzy bezpečnostního systému ČR a návrhu na změnu usnesení vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140“ uložila ministrům vnitra, zahraničních věcí a obrany zpracovat ve spolupráci s vedoucími ostatních ústředních správních úřadů a hejtmany na základě Závěrů analýzy bezpečnostního systému České republiky, schválených Bezpečnostní radou státu, **Návrh na optimalizaci současného bezpečnostního systému České republiky** a předložit tento návrh do 31. března 2005 Bezpečnostní radě státu a posléze vládě ČR.

Původní usnesení vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140, ke Koncepti výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky, bylo upraveno ve znění usnesení vlády ze dne 1. prosince 2004 č. 1203: byl zrušen bod III/4 uvedeného usnesení; dosavadní bod III/5 uvedeného usnesení byl označen jako bod III/4 a dosavadní bod III/6 uvedeného usnesení jako bod III/5.

Schválené závěry analýzy jsou rozpracovány do „návrhů postupů optimalizace“, které kromě návrhu věcného řešení legislativní/nelegislativní povahy obsahují i návrh konkrétního gestora a termín zpracování.

Gesce za přípravu návrhů optimalizace současného bezpečnostního systému byly na základě rozpracování tabulkové přílohy vládou schválení „Informace o Závěrech analýzy bezpečnostního systému ČR a návrhu na změnu usnesení vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140“ rozděleny následovně:

číslo tabulky	gestor	spolugestoři	termín splnění
TAB 1	1/1a, b: MO	KS, KPS, KPR, ÚV, MV	02-03/2007
	1/1c: MF	MO, MV, ÚV	04/2007
	1/2: KS, KPS	MV, MO, ÚV, KPR	dle KPS PČR
	1/3: KS, KPS	MV, MO, ÚV, KPR	dle KPS PČR, KS PČR, KPR
TAB 2	MO	MV, MZV, ÚV	04/2007
TAB 3	MO	ÚV, MV, MF, MZV	04/2007
TAB 4	ÚV	MV, MO, MZV, ministerstva a ÚSÚ zastoupená ve výborech BRS, ČNB	3/2006
TAB 5	5/1: MV	MO, ÚV, MF	1. pol. 2007
	5/2: MV	ÚV, MO, MŽP, MZe, MZ, SÚJB	1. pol. 2007
TAB 6	6/1: MV	ÚV, MO, kraje	1. pol. 2007
	6/2: MV	ÚV, MO, kraje	1. pol. 2007
	6/3: MV	kraje	1. pol. 2007
	6/4: MO	MV, ÚV	04/2006
	6/5: MV	MI	v návaznosti na usnesení vlády
	6/6: SSHR	ČNB, ÚV	1. pol. 2007
	6/7: MV	MO, kraje	2. pol. 2006
	6/8: MV	MI	1. pol. 2007
	6/9a: MV	MO, ÚV, MF, MZV	1. pol. 2007
	6/9b: ÚV	MV, MO, MF, MZV, SSHR	Po nabytí účinnosti služebního zákona

TAB 7	7/1: MV	MF, MZ, MMR	dle harmonogramu přípravy Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR
	7/2: MZ	MV, MO, ÚV, MF	1. pol. 2007
	7/3: MV	MPSV	1. pol. 2007
TAB 8	MV		dle vládou schváleného harmonogramu
TAB 9	9/1: MV		2. pol. 2006
	9/2: MV	MZV, MF	2. pol. 2005
TAB 10	10/1: MV	ÚV, MŽP, MO, SÚJB	v termínu stanoveném pro novelizaci zákona č. 238/200 Sb.
	10/2: MV	ÚV, MO, MZ, SÚJB	v termínu stanoveném pro novelizaci zákona č. 238/200 Sb.
	10/3/1: MV	MO, MPO, MZV, MZ, MZe, MŽP, SSHR	06/2005
	10/3/2a: MŠMT	MV, MO, MF, Rada vlády pro výzkum a vývoj	v návaznosti na termín pro předkládání výzkumných záměrů
	10/3/2b: MV		v návaznosti na jednání a schvalování v orgánech EU
	10/3/2c: MV		v návaznosti na jednání a schvalování v orgánech EU
	10/4: MV		dle harmonogramu přípravy Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR
TAB 11	11/1: MV, MO	MF	2. pol. 2006
	11/2: MV		dle harmonogramu přípravy Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR
	11/3a: MV, MO, MZV	MŠMT	1. pol. 2006

	11/3b: MŠMT	MV, MO	2. pol. 2006
	11/3c: ÚV - GRSS	MV, MŠMT, MF, MO, NBÚ	2. pol. 2006
	11/4: MV		2. pol. 2006
TAB 12	12/1: ÚV	MV, MO, MZV, BIS	06/2005
	12/2: ÚV	MV, MO, MZV, BIS	1. pol. 2007
	12/3: ÚV	MV, MZV, MO, BIS	1. pol. 2006
TAB 13	13/1: MO	MV, MF, SSHR, ÚV	1. pol. 2007
	13/2: MV	MO, MF, SSHR, ÚV	1. pol. 2007
TAB 14	14: MZV	MV, MO, MZ, ÚV, SSHR, MF	1. pol. 2006
TAB 15	15/1: MF	MZV, MV, MO	12/2005
	15/2: MZV	MPSV, MF, MV, MS, MO	není v současné době plánováno
	15/3: nepředpokládá se		není v současné době plánováno

Výsledkem je 42 předložených návrhů na optimalizaci bezpečnostního systému ČR. Za nejzávažnější lze považovat navrhovanou novelizaci ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve vztahu k problematice vyhlášení válečného stavu, stavu ohrožení státu a nouzového stavu a úpravě působnosti vlády ČR a Bezpečnostní rady státu (viz návrhy optimalizace č. 1, 2, 3). Podobně důležitým záměrem je i navrhovaná **komplexní novelizace tzv. krizové legislativy** (viz návrhy optimalizace č. 5, 6, 13/2).

V rámci optimalizace současného bezpečnostního systému ČR jsou dále navrhovány **úpravy dílčích právních předpisů**: branné legislativy (viz návrh optimalizace č. 13), zákonného rámce pro činnost integrovaného záchranného systému (návrh optimalizace č. 7) či legislativy vážící se k činnosti zpravodajských služeb ČR (návrh optimalizace č. 12).

Navrhováno je i vypracování dvou nových zákonných norem: zákona o Zdravotnické záchranné službě (viz návrh optimalizace č. 7) a zákona o kontrole zpravodajských služeb ČR (viz návrh optimalizace č. 12).

Veškerá opatření legislativní povahy je zapotřebí zakomponovat do Plánu legislativních prací vlády ČR na rok 2006.

Navrhované nelegislativní úpravy bezpečnostního systému ČR budou plněny průběžně, v závislosti na dílčích termínech, které již pro dané úkoly byly stanoveny na úrovni ministerstev, ústředních správních úřadů či BRS a vlády ČR, popř. ve shodě s termínem uvedeným v příslušném Návrhu optimalizace současného bezpečnostního systému ČR, obsaženému v části III. tohoto materiálu.

Další postup prací na optimalizaci bezpečnostního systému ČR již **nepředpokládá** „centralizaci“ všech dílčí úkolů a koordinaci jejich plnění v gesci MV. Za zpracování jednotlivých návrhů optimalizace již ponесou odpovědnost vždy konkrétní věcní gestoři.

Informace o plnění optimalizace současného bezpečnostního systému ČR, bude předkládána vládě ve dvouletých intervalech přičemž první vyhodnocení optimalizace současného bezpečnostního systému ČR bude předloženo do konce roku 2007.

NÁVRH OPTIMALIZACE SOUČASNÉHO BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU ČR

zpracovaný na základě tabulkové přílohy
„Informace o Závěrech analýzy bezpečnostního systému ČR a návrhu na změnu
usnesení vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140“

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR – tabulka č.1

Název: Parlament ČR

I) Schválené zadání

1. Kompetence Parlamentu při krizových situacích není zapotřebí měnit. Parlament i v době krizových stavů přijímá zákony. Poslanecká sněmovna může zrušit nouzový stav vyhlášený vládou. Po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda požadovat, aby Parlament projednal vládní návrh zákona ve zkráceném jednání. Není však řešena situace, kdy při krizových situacích nebude ani jedna z komor Parlamentu usnášeníschopná a bude nezbytné přijímat zákony nebo vyhlásit stav ohrožení státu, případně válečný stav.

2. V ústavním zákoně o bezpečnosti České republiky ani v jednacím řádu Poslanecké sněmovny není upravena situace, kdy Senát po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu návrh zákona Poslanecké sněmovně vrátí s pozměňovacími návrhy či jej zamítne. § 97 jednacího řádu Poslanecké sněmovny stanoví, že předseda Poslanecké sněmovny předloží takový návrh zákona Poslanecké sněmovně na nejbližší schůzi, nejdříve však za deset dnů od doručení poslancům, aby o něm znovu hlasovala. Běh této lhůty není pro případ zkráceného jednání vyloučen.

3. Chybí úprava jednání Poslanecké sněmovny o krizových situacích a jednání v době krizových situací.

Navrhované řešení:

Parlamentem zvážit všechna příslušná opatření – počínaje organizačními změnami (krizový plán Kanceláře Poslanecké sněmovny a Kanceláře Senátu by měl pro zajištění akceschopnosti v krizových situacích operovat s možnostmi záložních objektů, ošetřit způsob svolávání poslanců v krizové situaci apod.), přes změny jednacího řádu (vytvoření „předsednictva parlamentu“, které by za krizových situací přebíralo potřebné kompetence; hlasování *per rollam* apod.) až po případný dočasný přenos kompetencí parlamentu na vládu a změnu příslušné legislativy (především ústavního zákona o bezpečnosti).

Měla by být vypracována úprava jednání Poslanecké sněmovny o krizových situacích a jednání v době krizových situací.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

K problematice č. 1

Z rozprav vedených k tématu vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a k problematice zákonodárského procesu v případě nemožnosti zajištění usnášeníschopnosti parlamentních komor v období bezprostředně po vzniku a v průběhu krizové situace vzniklé zejména v důsledku napadení České republiky vplynuly následující varianty řešení:

a) k vyhlášení krizových stavů

Je-li Česká republika napadena, rozhoduje o vyhlášení válečného stavu prezident republiky na návrh vlády (2. varianta - vláda). Jeho (její) rozhodnutí musí být potvrzeno oběma komorami Parlamentu na jejich nejbližší schůzi, jinak pozbývá další platnosti. O vyhlášení válečného stavu a o vyhlášení stavu ohrožení státu rozhoduje Parlament. Není-li jedna z komor Parlamentu způsobilá se usnést do 24 (2. varianta - 48) hodin od svolání, rozhoduje o vyhlášení válečného stavu nebo stavu ohrožení státu ta z nich, která usnášeníschopná je. Nejsou-li schopné se usnášet obě, rozhoduje o vyhlášení válečného stavu nebo stavu ohrožení státu prezident republiky na návrh vlády (2. varianta - vláda). Jeho (její) rozhodnutí musí být potvrzeno oběma komorami na jejich nejbližší schůzi, jinak pozbývá další platnosti.

b) zákonodárský proces za stavu ohrožení státu a za válečného stavu

Preferována jsou, při nezpůsobilosti komor Parlamentu (i jediné) se usnášet, nařízení se silou zákona vydávaná prezidentem republiky na návrh vlády (analogie s londýnským prozatímním státním zřízením), případně i jen vládou. Všechna takováto nařízení by podléhala ratifikaci oběma komorami.

c) rozhodování o nouzovém a válečném státním rozpočtu

V případě, kdy bude rozpuštěna Poslanecká sněmovna, rozhoduje Senát. Jestliže nebude v tomto případě Senát usnášeníschopný, rozhoduje vláda. Pokud není Poslanecká sněmovna rozpuštěna, avšak není usnášeníschopná, rozhoduje přímo vláda.

Pro realizaci všech uvažovaných variant je nezbytné novelizovat ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, přičemž by patrně bylo vhodné převést současně problematiku vyhlášení válečného stavu z Ústavy ČR do ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Tím by pak veškerá problematika vyhlášení válečného stavu, stavu ohrožení státu a nouzového stavu byla upravena v tomto ústavním zákoně.

K problematice č. 2

Při absenci tzv. stykového zákona je jednání Senátu související s krizovými stavy upraveno v jednacím řádu Senátu (zákon č. 107/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Nebudou-li provedeny změny ústavní úpravy, lze stávající znění jedacího řádu Senátu považovat za vyhovující.

Možnost přijímání usnesení per rollam byla předmětem návrhu novely jedacího řádu Senátu ve vztahu k orgánům Senátu v jiných než meritorních rozhodnutích. I v takto omezené

podobě vzbudil tento institut rozpaky a v Poslanecké sněmovně byl z návrhu novely vypuštěn. Těžko předpokládat, že by byl přijatelný v meritorních rozhodnutích pléna, nadto v záležitostech takto závažných.

Dle sdělení legislativního odboru Kanceláře Poslanecké sněmovny (dále jen „KPS“) byl zpracován návrh úprav zákona č.90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Návrh úprav se týká především zákonodárného procesu za stavu ohrožení státu a za válečného stavu a zkráceného jednání ve věcech bezpečnosti ČR. Tento návrh však musí být nejprve posouzen příslušnými orgány Poslanecké sněmovny (podvýborem pro novelu jednacího řádu, Stálou komisí pro práci KPS a dalšími), což by mělo proběhnout v průběhu prvního pololetí tohoto roku. Navrhované změny by měly sladit zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny se zákonem o jednacím řádu Senátu (zák. č. 107/1999 Sb.), přičemž by měly vycházet především z příslušných ustanovení ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

K problematice č. 3

Kancelář Senátu

Krizový plán Kanceláře Senátu je zpracován. Obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací, jakými jsou živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky postihující sídlo Senátu. Bude třeba dopracovat opatření umožňující rozhodnout Senátu o válečném stavu a stavu ohrožení státu a v jejich průběhu přijímat zákony.

Jednací řád Senátu předpokládá, že o věcech bezpečnosti a o návrzích zákonů v době vyhlášení krizových stavů jedná Senát ve zkráceném jednání. Krizový plán (či dílčí plán obrany) upraví svolávání senátorů (telegramy, hromadné sdělovací prostředky), vyhotovení senátních tisků a jejich rozeslání senátorům i samotný průběh schůze (návrhy nejsou projednávány ve výborech, pořizuje se zvukový záznam a těsnopisecká zpráva, senátoři hlasují veřejně).

Podstatné je řešení záložního objektu pro práci Senátu v době, kdy nebude možné využít hlavní sídlo Senátu (nechráněného nebo chráněného objektu s nezávislým zdrojem elektrické energie, vody atd.), což se zatím nestalo. Z dosud proběhnuvších jednání s ministerstvy obrany a vnitra vyplývá, že vláda při plánování obrany státu s chráněným záložním objektem pro Parlament nepočítá. Je však otázkou, zda by si Senát či obě komory Parlamentu měly zajišťovat takovýto objekt vlastními silami (pořízení objektu, provoz, ostraha), resp. zda by nebylo možno využít některý ze stávajících objektů spravovaných jinými státními orgány či ústředními správními úřady (sporné je využití takového objektu mimo krizové stavy).

Kancelář Poslanecké sněmovny

Rovněž KPS má zpracován krizový plán. Ten obsahuje postupy, které se váží k objektu a činnosti vlastní KPS, nikoliv k činnosti Poslanecké sněmovny např. v souvislosti s vyhlášením krizových stavů. Tato skutečnost vyplynula z doporučení legislativního odboru KPS.

**PROBLEMATIKA NECHRÁNĚNÉHO ZÁLOŽNÍHO PRACOVÍŠTĚ KPS PRO PŘÍPAD
VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI BYLA NAPOSLEDY PROJEDNÁVÁNA NA ZASEDÁNÍ STÁLÉ**

KOMISE PRO ČINNOST KPS 28.1.2005 SE ZÁVĚREM, ŽE BUDOU HLEDÁNY MOŽNOSTI SMLUVNĚ ZAJISTIT PŘESUN NEZBYTNÉ ČINNOSTI KPS NA ZÁLOŽNÍ PRACOVISŤE V PŘÍPADĚ DLOUHODOBÉHO POŠKOZENÍ OBJEKTU KPS.

ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ (POSTUPY) PRO SVOLÁVÁNÍ POSLANECKÉ SNĚMOVNY NA JASNĚ DEFINOVANÉ ZÁLOŽNÍ PRACOVISŤE (NECHRÁNĚNÉ I CHRÁNĚNÉ) BUDOU ZPRACOVÁNY JAKMILE BUDOU ZNÁMA POTŘEBNÁ VÝCHOZÍ DATA.

III. Návrh gestorů a spolugestorů za provedení navrhovaných úprav

K problematice č. 1

a) k vyhlášení krizových stavů

Gestor: MO

Spolugestor: Kancelář Senátu, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády ČR, MV

b) zákonodárny proces za stavu ohrožení státu a za válečného stavu

Gestor: MO

Spolugestor: Kancelář Senátu, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády ČR, MV

c) rozhodování o nouzovém a válečném státním rozpočtu

Gestor: MF

Spolugestor: Kancelář Senátu, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády ČR, MO, MV

K problematice č. 2

Gestor: Kancelář Senátu, Kancelář Poslanecké sněmovny

Spolugestor: MO, MV, Úřad vlády ČR, Kancelář prezidenta republiky

K problematice č. 3

Gestor: Kancelář Senátu, Kancelář Poslanecké sněmovny

Spolugestor: MV, MO, Úřad vlády ČR, Kancelář prezidenta republiky

IV. Termín zpracování

K problematice č. 1

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
společné jednání VCNP a VOP - únor 2007
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
březen 2007
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
duben 2007

K problematice č. 2

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS

- dle Kanceláře PS*
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
dtto

K problematice č. 3

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
dle Kanceláře PS, Kanceláře Senátu a Kanceláře prezidenta republiky
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
dle Kanceláře PS, Kanceláře Senátu a Kanceláře prezidenta republiky
- d) realizace
dle Kanceláře PS, Kanceláře Senátu a Kanceláře prezidenta republiky

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR – tabulka č. 2

Název: Vláda ČR

I. Schválené zadání

Kompetence vlády se při krizových situacích nemění, stále je vrcholným orgánem výkonné moci a uskutečňuje bezpečnostní politiku státu, je odpovědna za funkčnost komplexního působení celého bezpečnostního systému ČR, rozhoduje o vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR (nejdéle na dobu 60 dnů) a rozhoduje o vyhlášení nouzového stavu. Není však řešena situace, kdy při krizových situacích nebude vláda usnášeníschopná.

Navrhované řešení:

Vypracovat varianty zajištění usnášeníschopnosti vlády, a to i ve velmi obtížných krizových situacích. Zvážit realizaci možných organizačních opatření vlády (v rámci krizového plánu – záložní objekty, způsoby svolávání vlády v krizových situacích apod.), změny Jednacího řádu vlády a dílčích zákonů (např. hlasování *per rollam*), či případného dočasného přenosu kompetencí vlády na Bezpečnostní radu státu (a tedy změnu ústavního zákona o bezpečnosti ČR).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Vláda jako vrcholný orgán výkonné moci rozhoduje ve sboru. K tomu je potřebné zajistit, aby vláda nejen v době míru, ale i za krizových situací byla usnášeníschopná. Přitom vláda je schopna se usnášet pouze tehdy, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů.

V současnosti k zajištění činnosti vlády a spolu s tím i její usnášeníschopnosti je připravena řada opatření, která jsou realizována především při hrozbě a vzniku krizových situací. Tato opatření mají povahu nelegislativní a jsou nasměrována především do oblasti organizačních a technicko-organizačních opatření.

V rámci organizačních a technicko-organizačních opatření je zajištěno především:

- spolehlivé vyrozumění a svolání členů vlády,
- jednání vlády, které se řídí Jednacím řádem vlády a Dodatkem k Jednacímu řádu vlády, platným v době krizové situace. Dodatek umožňuje přijmout opatření pro rychlý a efektivní přechod na činnost vlády v době krizové situace, spočívající mj. v operativnosti svolávání schůzí vlády, ale i ve zkrácených lhůtách k přípravě materiálů pro jednání schůze vlády a jejich předkládání vládě apod.,
- konání schůzí vlády v budově Úřadu vlády ČR, ale v případě, kdy vývoj dané krizové situace neumožní konat schůze vlády dále v této budově, jsou v rámci schváleného Krizového plánu Úřadu vlády ČR, Dílčího plánu obrany Úřadu vlády ČR a schválené dokumentace k chráněnému pracovišti vlády a Bezpečnostní rady státu, připravena náhradní pracoviště, tzv. nechráněná a chráněná záložní krizová pracoviště.

Přes realizaci výše uvedených nelegislativních opatření, nutných k zajištění činnosti vlády je potřebné se připravit i na krajní situaci, kdy při vzniku nepředvídané a velmi rozsáhlé krizové situace se přes všechna připravovaná nelegislativní opatření nepodaří zajistit činnost vlády,

včetně její usnášenišchopnosti. Vláda tím nebude schopna rozhodovat a plnit úlohu vrcholného orgánu výkonné moci. Z toho důvodu je navrhováno, a to především s ohledem na nutnost rychlého řešení vzniklé krizové situace, kompetence vlády dočasně přenést na Bezpečnostní radu státu. Tento návrh je nutné řešit jako legislativní opatření.

a) legislativní opatření

Pro řešení tohoto problému je potřebné upravit příslušná ustanovení ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů (čl. 9), stanovující působnost Bezpečnostní rady státu, takto:

- není-li v době nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu nebo válečného stavu vláda usnášenišchopná do 24 hodin od jejího svolání, vykonává při nebezpečí z prodlení dočasně její pravomoci v nezbytném rozsahu Bezpečnostní rada státu, a to do doby její opětovné usnášenišchopnosti,
- rozhodnutí Bezpečnostní rady státu musí následně vláda schválit na své nejbližší schůzi, jinak pozbývají další platnosti.

Poznámka: Navrhovaná časová lhůta do 24 hodin vychází ze situace, kdy předseda vyhlásí nouzový stav a jeho rozhodnutí musí vláda do 24 hodin schválit nebo zrušit a přitom bude neusnášenišchopná. Časová lhůta do 24 hodin vychází i z potřeb, kdy v době stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je potřebné v krátkém čase rozhodnout o použití ozbrojených sil ČR k plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně proti napadení a hrozí nebezpečí z prodlení apod.

b) nelegislativní opatření

Již realizovaná nelegislativní opatření (organizační a technicko-organizační) jsou dostatečná a vytvářejí podmínky pro zajištění činnosti vlády i při hrozbě a vzniku krizových situací.

III. NÁVRH GESTORŮ A SPOLUGESTORŮ

Úprava **ústavního zákona č. 110/1998 Sb.:**

Gestor: MO

Spolugestor: MV, MZV, Úřad vlády ČR

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
VKZBP, VOP a VCNP, únor 2007
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
březen 2007
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
duben 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR – tabulka č. 3

Název: Bezpečnostní rada státu

I. Schválené zadání

1. Je potřebné nejen usnesením vlády (současnost), ale zákonem stanovit, aby BRS v oblasti zajišťování bezpečnosti ČR mohla žádat informace a analýzy od všech členů vlády a vedoucích jiných správních úřadů a ukládat jim úkoly spojené se zajišťováním bezpečnosti ČR. Tato forma zadávání úkolů v působnosti BRS se osvědčila, je tedy třeba *de iure* potvrdit stav odvíjející se nyní *de facto* z usnesení vlády a potřeb praxe.

2. V době přípravy na krizové situace a při řešení krizových situací je spolupráce BRS s ÚKSŠ, bezpečnostními radami a krizovými štáby krajů pouze neformální, není řešena systémově. Tuto spolupráci je potřebné jednoznačně nastavit tak, aby BRS mohla v oblasti zajišťování bezpečnosti ČR ukládat úkoly hejtmanům krajů, v Praze primátorovi hl. m. Prahy. I v tomto případě úprava vyplývá z potřeb praxe a přinese zjednodušení postupů v této oblasti.

Navrhované řešení:

Zákonem zpřesnit postavení BRS a některé její kompetence při zajišťování bezpečnosti ČR. V případě posilování role BRS je zapotřebí přesněji popsat její kompetence za běžného stavu i za krizových stavů, zajistit větší legitimitu rozhodování, popř. výkonných pravomocí BRS za krizových stavů, a vyřešit vztah vláda-BRS, aby v bezpečnostním systému ČR nedocházelo k dualitám v procesech řízení a koordinace.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Pro řešení tohoto problému je nezbytné upravit příslušná ustanovení ústavního zákona č.110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR (čl.9), stanovující současnou působnost BRS. Přitom je třeba rozlišit období nekrizové – běžný stav (tj. období kdy není, ani nehrozí žádná krizová situace, kterou by bylo nutné řešit z centrální úrovně) od krizového období (tj. období, kdy bezprostředně hrozí, nebo již nastala krizová situace, kterou je nutné řešit z centrální úrovně). Dále bude nutné odlišit krizové situace vyžadující vyhlášení nouzového stavu (především rozsáhlé živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie) od krizových situací, které z hlediska své závažnosti opravňují k vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu (tj. situace, kdy je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu, nebo územní celistvost, nebo demokratické základy nebo je-li ČR přímo napadena či je třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení).

V souladu s návrhem na posílení BRS by měla být řešena i otázka její odpovědnosti.

V této souvislosti se doporučuje:

- a) **běžný stav** – ponechat v nezměněné podobě čl. 9 odst.1 a 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Rozsah pověření stanovený vládou v této souvislosti vnímat jako působnost BRS stanovenou Statutem BRS, který je schvalován usnesením vlády. Pro zjednoznačnění oprávnění BRS žádat v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti ČR informace a analýzy od všech členů vlády a vedoucích jiných správních úřadů, ale i od hejtmanů krajů (primátora hlavního města Prahy), a ukládat jim v tomto rámci úkoly, je třeba doplnit novou větou do odstavce 2.
- b) **krizové období – krizové situace vyžadující vyhlášení nouzového stavu** – pokud bude doplněno oprávnění BRS k ukládání úkolů souvisejících se zajišťováním bezpečnosti ČR

všem členům vlády a vedoucím jiných správních úřadů a hejtmanům krajů, bude pokryto i období při vyhlášení nouzového stavu a BRS bude schopna zabezpečit operativní řešení krizových situací s vyhlášením nouzového stavu, aniž by bylo nutné každodenní zasedání vlády (mimo záležitostí, k nimž by BRS nebyla vládou pověřena – např. oblast financí). Samostatně je třeba řešit situaci, kdy by se vláda po vyhlášení nouzového stavu premiérem (viz ústavní zákon o bezpečnosti ČR, čl. 5 odst. 3) nebyla schopna sejít v usnášeníschopném složení do 24 hodin od vyhlášení – pak je nutné přenést její působnost na BRS – v souladu s návrhem uvedeným v tabulce č. 2 tohoto návrhu optimalizace bezpečnostního systému ČR.

- c) **krizové období – krizové situace vyžadující vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu** – v případě, kdy bude schopna zasedat vláda v usnášeníschopném složení, postačí působnost BRS upravená podle písmene a) tohoto návrhu (je tedy nezbytné, aby tato působnost platila pro nekrizové období i pro kterýkoliv vyhlášený krizový stav). Jestliže bude znemožněna činnost vlády (nebude schopna se sejít v usnášeníschopném složení), byla by tato situace řešena taktéž v souladu s návrhem uvedeným v tabulce č. 2.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor – MO

Spolugestor – Úřad vlády, MV, MF, MZV

Poznámka: Vzhledem k tomu, že navrhovaná úprava vyžaduje opět změnu ústavního zákona o bezpečnosti ČR, je nezbytné aby celý návrh úpravy tohoto ústavního zákona byl v gesci jednoho subjektu. Protože většina potřebných změn se vztahuje k období válečného stavu a stavu ohrožení státu, mělo by tímto gestorem být Ministerstvo obrany (které rovněž bylo předkladatelem tohoto ústavního zákona v době jeho tvorby). Ostatní resorty připraví návrhy úprav spadajících do jejich působnosti.

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
únor 2007
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
březen 2007
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
duben 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR – tabulka č. 4

Název: Pracovní orgány Bezpečnostní rady státu

I. Schválené zadání

Fungování výborů BRS je nutné zefektivnit co do komplexity výstupů.

Navrhované řešení:

Je potřebné vyhodnotit fungování a strukturu pracovních orgánů BRS a efektivitu jejich stávajícího personálního obsazení a přijmout opatření vedoucí k zajištění komplexnějších výstupů a zvýšení koordinace práce v systému BRS.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Při hledání cest k dalšímu zefektivnění činnosti výborů BRS (dále jen „výbory“) se vycházelo ze základní premisy, podle níž výbory byly vytvářeny – tj. každý z nich pokrývá relativně samostatnou oblast působnosti, svěřenou kompetenčním zákonem vybraným resortům. Daný resort pak zabezpečuje řízení tohoto výboru, zabezpečuje činnost jeho sekretariátu a další organizační záležitosti spojené s jeho funkčností.

Pokud by se v budoucnu dospělo k závěru, že je možné některé ze stávajících výborů sloučit, případně sloučit všechny výbory do jednoho (mimo Výboru pro zpravodajskou činnost), je nezbytné v tomto případě také řešit, kdo bude daný výbor řídit a tudíž i zabezpečovat jeho činnost a funkčnost. Vzhledem k tomu, že příslušné resorty si na organizační zajištění chodu daného výboru vyčlenily systemizovaná místa, bylo by nezbytné tato místa převést tomu resortu, který by společný výbor řídil.

Při případném vzniku společného výboru by bylo dále nezbytné zvážit jeho složení. Z tohoto pohledu je nyní nejpočetnější VCNP, jehož složení vyplývá z pokrytí poměrně široké působnosti, v níž spolupůsobí více resortů. Pokud by se vycházelo z toho, že v případném společném výboru budou všichni členové jako ve VCNP, je pak otázkou, zda projednávání materiálů zasahujících do stávající působnosti VOP či VKZBP nebude pro část členů nového společného výboru mimo oblast jejich působnosti. Pak nebudou cítit potřebu se k projednávanému materiálu vyjadřovat a tato doba pro ně bude časově ztrátovou. To by nevedlo k zefektivnění činnosti stávajícího modelu, ale právě naopak.

V této souvislosti je potřebné připomenout, že současně platný Jednací řád BRS umožňuje společné projednávání materiálů ve dvou nebo ve více výborech. To vyžaduje při přípravě plánů si předkladatelem příslušných materiálů pouze ujasnit, které jeho materiály je potřebné projednat na společném jednání dvou nebo více výborů. Častější využívání tohoto ustanovení by podstatným způsobem zefektivnilo činnost výborů.

Na základě provedeného vyhodnocení není v současné době potřebné vytvářet jeden společný výbor, ale v gesci Úřadu vlády ČR ve spolupráci s gesčními resorty (MV, MO a MZV) zajistit, aby stávající statuty VCNP, VOP a VKZBP byly průběžně upravovány v návaznosti na nové působnosti, vycházející z úprav působnosti gesčních resortů, které reagují na změny v zahraniční i národní bezpečnostní problematice, např. koordinační roli VKZBP k Společné zahraniční a bezpečnostní politice EU, respektive Evropské bezpečnostní a obranné politice. Tím bude zajištěno odstranění případného překrývání působností těchto

výborů, resp. odstraňování možných dílčích duplicit v jejich působnosti. Dále se doporučuje posoudit možný dopad připravovaného zřízení Výboru pro vnitřní bezpečnost při Radě ministrů EU na výbory BRS, pro případ potřeby zřízení ekvivalentního orgánu na národní úrovni, který by zabezpečoval komunikaci s tímto výborem EU.

Z tohoto pohledu je nutné připomenout, že v současné době patří oblast vnitřní bezpečnosti do působnosti VCNP, přičemž posuzování a projednávání materiálů týkajících se problematiky vnitřní bezpečnosti, a to především boje s organizovaným zločinem a kriminalitou, není v rámci činnosti tohoto výboru realizováno v požadovaném rozsahu. K tomuto je více využívána forma meziresortního připomínkového řízení, čímž se tato problematika ve fázi přípravy a rozpracování dostává mimo systém BRS. Do budoucna je nezbytné zajistit, aby před projednáváním v BRS byly předmětné materiály posuzovány zpravidla v příslušném pracovním výboru BRS. Na tento stav již bylo poukazováno v několika vyhodnoceních činnosti orgánu BRS.

V následném období je rovněž potřebné reagovat na vývoj související s přípravou návrhu koncepce na úseku správy státních hmotných rezerv a řešení krizových situací. V případě vzniku nového ústředního správního úřadu je nutné promítnout jeho působnost do působnosti výborů.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor : Úřad vlády ČR

Spolugestor: MV, MO, MZV, ministerstva a úřady zapojené do činnosti výborů BRS, ČNB

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
do konce listopadu 2005
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
do konce prosince 2005
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
do března 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 5/1

Název: Ústřední krizový štáb

I. Schválené zadání

Při řešení krizové situace v souvislosti s povodněmi v roce 2002 se projevilo problematické postavení ÚKŠ ve vztahu ke krizovým štábům krajů, především pokud jde o možnost ÚKŠ vyžadovat informace a přenášet na krizové štáby krajů své požadavky. Efektivní řešení krizových situací (živelní pohroma, radiační havárie ad.) předpokládá řešení postavení ÚKŠ ve vztahu ke krizovým štábům nižších stupňů.

Navrhované řešení:

Upravit krizový zákon tak, aby předseda ÚKŠ mohl ukládat v případě nebezpečí z prodlení v době nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu krajským hejtmanům k realizaci závěry (opatření) ÚKŠ. Tato opatření by vláda (BRS) následně (na nejbližším zasedání) schválila nebo zrušila.

Pokud hejtman neplní v době nevojenské krizové situace úkoly stanovené krizovým zákonem, doplnit do tohoto zákona možnost převést oprávnění a povinnosti hejtmana k řešení krizových situací podle krizového zákona na stanovenou dobu na jiný orgán nebo osobu. K převedení těchto oprávnění a povinností a k určení orgánu nebo osoby takto pověřené by byla oprávněna Bezpečnostní rada státu, případně vláda.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Krizový zákon ve svých ustanoveních nevymezuje blíže žádné činnosti ÚKŠ ani nestanoví pravomoci, které by měl při řešení krizové situace vykonávat. Povaze činnosti ÚKŠ vymezené krizovým zákonem, tj. pracovního orgánu vlády bez výkonných (rozhodovacích) pravomocí, odpovídá i Statut ÚKŠ. Z pojmu pracovní orgán nelze dovozovat, že ÚKŠ je nadán výkonnými pravomocemi. Současně však z něho vyplývá, že se nejedná pouze o orgán poradní, a z tohoto důvodu musí pravomoc výslovně stanovit krizový zákon obdobným způsobem, jakým tak činí u dalších orgánů krizového řízení.

Vyžadování informací od krizových štábů krajů, resp. přenášení požadavků ÚKŠ na krizové štáby krajů při řešení nevojenských krizových situací lze sice podle § 10 odst. 1 zajistit Ministerstvem vnitra, které koordinuje přípravu na krizové situace a jejich řešení. Tento způsob však není systémový a neřeší problematiku řešení vojenských krizových situací. V této souvislosti se navrhuje, upravit krizový zákon v tom smyslu, že předsedovi ÚKŠ bude svěřena pravomoc ukládat v případě nebezpečí z prodlení při vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu krajským hejtmanům k realizaci závěry (opatření) ÚKŠ. Tato opatření vláda (BRS) následně (na nejbližším zasedání) schválí, popř. zruší.

Toto navrhované řešení bude vyžadovat zákonnou úpravu horizontálních a vertikálních vazeb mezi jednotlivými krizovými štáby při předávání informací, včetně jednoznačného vymezení informačních toků. Současně bude třeba v rámci stanovených pravomocí zohlednit i problematiku centrálního řízení a koordinace činnosti spojenou se zjišťováním, předáváním, vyhodnocováním a využíváním údajů o radiační, chemické a biologické situaci za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a při řešení krizových situací spojených s teroristickými útoky. Obdobně bude nutno v omezeném rozsahu tuto problematiku dořešit na stupni kraje tak, aby nedocházelo k nebezpečí z prodlení.

Dále krizový zákon stanoví taxativně oprávnění a povinnosti, které je oprávněn realizovat pouze hejtman, a to včetně vyhlášení stavu nebezpečí pro území kraje nebo jeho část, a nedává možnost převedení těchto oprávnění a povinností na jiné orgány kraje. Navrhuje se, aby do krizového zákona bylo doplněno ustanovení, které pro případ, že hejtman neplní stanovené úkoly a tím ohrožuje životy, zdraví a majetek obyvatelstva nebo není schopen plnit v době krizové situace úkoly stanovené krizovým zákonem, bude umožňovat převedení jeho oprávnění a povinností k řešení krizových situací podle krizového zákona po stanovenou dobu na jiný orgán nebo osobu. K převedení oprávnění a povinností hejtmana na určený orgán nebo osobu se navrhuje zmocnit Bezpečnostní radu státu, případně vládu ČR, a to v návaznosti na realizaci změn v zákoně o bezpečnosti ČR.

Předmětné návrhy budou řešeny legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR, provedené analýzy a další získané poznatky, které vyplynuly z aplikace právních předpisů, a to v celém jejich komplexu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MO, ÚV, MF

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 5/2

Název: Ústřední krizový štáb

I. Schválené zadání

Při vyhlášení krizového stavu se v případě ÚKŠ a ÚPK slučují dva rozdílné orgány vlády s rozdílnými pravomocemi a řízením. Zatímco ÚPK má oprávnění řídit povodňové komise krajů, ÚKŠ tuto pravomoc ve vztahu ke krizovým štábům krajů nemá. Postavení ÚPK (stejně jako ÚNK) jako řídicího a výkonného orgánu vlády neharmonuje s postavením ÚKŠ jako pracovního orgánu vlády. Je též vhodné zvážit vytvoření podobného mechanismu pro nákazy a epidemie, který by se v krizových stavech stával součástí ÚKŠ. Tento rozpor je zapotřebí právně analyzovat a poté harmonizovat postavení komisí a ÚKŠ.

Navrhované řešení

Standardizovat a harmonizovat kompetence a postavení ÚKŠ, ÚNK, ÚPK, ale i Odborné pracovní skupiny pro biologickou ochranu.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Přechod působností povodňových orgánů předpokládá ustanovení § 77 odst. 9 zákona o vodách, které stanoví, že pokud dojde k vyhlášení krizového stavu podle zvláštního zákona (zákon o krizovém řízení), přejímá řízení před povodňovými orgány, který je k tomu podle tohoto zákona příslušný. Krizový zákon v § 39 odst. 2 pak stanoví, že v případech, kdy je v době povodni vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav, se povodňové komise stávají součástí krizového štábu kraje a ÚPK součástí ÚKŠ. Obdobně i případě, kdy jsou nařízena mimořádná veterinární opatření podle zvláštních právních předpisů (veterinární zákon) a vzniklé ohrožení má povahu mimořádné události, jejíž následky vedou ke vzniku krizové situace se stává krajská nálezová komise součástí krizového štábu kraje a ÚNK součástí ÚKŠ (§ 39 odst. 1 krizového zákona).

Předpoklady pro řešení stavu na úrovni kraje a obce byly vytvořeny zpracováním směrnice MV č. 4 ze dne 8. října 2004 č.j. PO-362/IZS- 2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti. Tato směrnice, mimo jiné, v čl. 1 odst. 5 ukládá orgánům krajů a obcí, aby v jednacím řádu krizového štábu zohlednily „případy začlenění povodňové komise resp. nálezové komise a jejich členů do krizového štábu, pokud již nejsou členy krizového štábu, v době vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu z příčiny povodni resp. veterinárních nálezů“. Pro úroveň krajů a obcí je toto opatření dostačujícím řešením, protože hejtman resp. starosta obce s rozšířenou působností je současně vedoucím krizového štábu a předsedou povodňové komise a může tedy svá rozhodnutí vydávat jako rozhodnutí předsedy povodňové komise s vědomím krizového štábu.

Z hlediska komplexního řešení se navrhuje, aby v návaznosti na opatření navrhovaná v bodě 5/1 optimalizace bezpečnostního systému byla nově doplněna ustanovení do krizového zákona, která budou krizovému štábu kraje a ÚKŠ taxativně vymezovat oprávnění (kompetence), které tyto orgány v době vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu převezmou od krajské povodňové komise a ÚPK, od krajské nálezové komise a ÚNK, popř.

oprávnění k řešení epidemiologické situace. Současně bude posouzena nezbytnost existence odborné pracovní skupiny pro biologickou ochranu.

Předmětný problém bude řešen legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR, provedenou analýzu a další získané poznatky při aplikaci právních předpisů, a to v celém jejich komplexu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MZ, MO, MŽP, Mze, ÚV, SÚJB

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/1

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

V době přípravy na krizové situace a při řešení krizových situací na územích krajů je spolupráce na úrovni kraj, obce s rozšířenou působností a obce pouze neformální, není řešena systémově. Při praktickém řešení krizové situace (např. povodně) se ukázala v zájmu operativního řešení nutnost potřeby přiznání příslušným krizovým štábům, respektive hejtmanům a starostům, přijímání závazných rozhodnutí a ukládání povinností, vztahujících se k řešení krizové situace ve správním obvodu, správním úřadům a právnickým a fyzickým osobám (*horizontální úroveň*).

Navrhované řešení:

Upravit krizový zákon ve smyslu posílení taxativně vyjmenovaných rozhodovacích pravomocí jednotlivých stupňů krizového řízení na úrovni krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí, tzn. jejich možnost vydávat (přes hejtmány a starosty) závazná rozhodnutí v daném správním obvodě správním úřadům (mimo těch, které jsou v přímé podřízenosti ústředních správních úřadů a správních úřadů s celostátní působností) a právnickým a fyzickým osobám.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Z hlediska okamžité potřeby řešení daného problému byly vytvořeny předpoklady pro navrhované řešení zpracováním směrnice MV č. 4 ze dne 8. října 2004 č.j. PO-362/IZS-2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti (dále jen „směrnice“).

Směrnice v čl. 9 řeší způsob přenosu informací a případně i úkolů mezi krizovými štáby různých úrovní veřejné správy. Zavedením pojmů „krizový štáb vyšší úrovně veřejné správy“ a „krizový štáb nižší úrovně veřejné správy“ je směrnice kompatibilní s jakýmkoliv případným řešením „hierarchických vazeb“ kraj - obec s rozšířenou působností – obec, jejich bezpečnostních rad a krizových štábů. Problematiku spolupráce mezi krajem a obcí v otázkách sjednocení základní struktury krizových štábů pak řeší čl. 1 odst. 6 směrnice, který ukládá obcím projednat zřizovací dokumentaci krizového štábu s krajem.

V rámci novelizace krizového zákona se navrhuje doplnit ustanovení vymezující působnost, pravomoci a povinnosti orgánů obce s rozšířenou působností, které budou tyto orgány zabezpečovat v rámci územního správního obvodu obce s rozšířenou působností. V návaznosti na toto opatření pak přehodnotit a upravit stávající taxativně vyjmenované rozhodovací pravomoci orgánů jednotlivých stupňů krizového řízení, která na úrovni krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí zajistí možnost vydávání závazných rozhodnutí cestou hejtman – starosta obce s rozšířenou působností a starosta obce ve správním obvodě obce s rozšířenou působností, včetně závazných rozhodnutí v daném správním obvodě správním úřadům (mimo těch, které jsou v přímé podřízenosti ústředních správních úřadů a správních úřadů s celostátní působností), právnickým a fyzickým osobám.

Předmětné návrhy budou řešeny legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR, provedené analýzy a další získané poznatky, které vyplynuly z aplikace právních předpisů, a to v celém jejich komplexu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: ÚV, MO, kraje

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/2

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

Na úrovni krajů a určených obcí působí jako koordinační orgány pro přípravu na krizové situace bezpečnostní rady krajů a bezpečnostní rady obcí. Pracovním orgánem hejtmána nebo starosty k řešení krizových situací jsou u krajů krizové štáby krajů a u obcí krizové štáby obcí. Tak jako mezi centrálními orgány a krajem je třeba jasně vymezit vztahy v oblasti krizového řízení i mezi kraji a obcemi s rozšířenou působností a následně mezi obcemi s rozšířenou působností a obcemi, zejména vztahy mezi jejich představiteli (hejtman a starosta), ale i vztahy mezi bezpečnostními radami a krizovými štáby (*vertikální úroveň*).

Navrhované řešení:

Upravit krizový zákon ve smyslu jasného vymezení působností (oprávnění a povinností) a vztahů mezi bezpečnostními radami a krizovými štáby na úrovni krajů i obcí.

V krizovém zákoně vymezit transparentní hierarchickou vazbu kraj – obec s rozšířenou působností; resp. pravomoc hejtmána úkolovat starostu obce s rozšířenou působností; a vazba obec s rozšířenou působností – obec; resp. pravomoc starosty obce s rozšířenou působností úkolovat starostu obce. Dále upravit krizový zákon ve smyslu jasného vymezení působností (oprávnění a povinností) a vztahů mezi bezpečnostními radami a krizovými štáby na úrovni krajů i obcí.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Transparentní hierarchická vazba kraj – obec s rozšířenou působností; resp. pravomoc hejtmána úkolovat starostu obce s rozšířenou působností; a vazba obec s rozšířenou působností – obec; resp. pravomoc starosty obce s rozšířenou působností úkolovat starostu obce bude realizována v rámci návrhů uvedených v bodě 6/1 Závěrů optimalizace bezpečnostního systému ČR.

Dále v rámci novelizace krizového zákona se navrhuje doplnit ustanovení, která budou vymezovat vzájemné vztahy, vazby a působnost, resp. oprávnění mezi bezpečnostní radou kraje, obcí s rozšířenou působností a obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (určenou obcí ve smyslu § 15 odst. 4 krizového zákona) nejen ve vertikální linii, ale i v linii horizontální, tzn. např. mezi bezpečnostními radami obcí s rozšířenou působností v rámci kraje. Obdobným způsobem se navrhuje doplnit i ustanovení, která vzájemné vztahy, vazby a působnost budou řešit mezi jednotlivými krizovými štáby.

Realizací tohoto opatření dojde k současně k vymezení transparentních hierarchických vazeb: *kraj – obec s rozšířenou působností*; resp. pravomocí hejtmána úkolovat starostu obce s rozšířenou působností a vazbu *obec s rozšířenou působností – obec*; resp. pravomoc starosty obce s rozšířenou působností úkolovat starostu obce. Stávající právní úprava krizového zákona tuto problematiku dosud neřeší.

Předmětné návrhy budou řešeny legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR,

provedené analýzy a další získané poznatky, které vyplynuly z aplikace právních předpisů, a to v celém jejich komplexu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: ÚV, MO, kraje

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/3

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

V době přípravy na krizové situace a při jejich řešení, podle současné právní úpravy, obec a obecní policie má dostatek právních nástrojů k plnění svých úkolů na území obce, která ji zřídila. Nedostatek stávající právní úpravy spočívá v tom, že obecní policie ve výše uvedených situacích nemůže působit mimo území obce, která tento orgán obce zřídila a mimo území jednoho kraje, i když by to bylo žádoucí (viz katastrofální povodně v roce 1997 a 2002 v některých regionech České republiky). Tím mohou být prostředky samosprávy obce, na jejímž území dochází k přípravě na krizovou situaci, resp. kdy již krizový stav byl vyhlášen (zejména při plnění úkolů a opatření podle krizového plánu obce včetně podílení se na zajištění veřejného pořádku), v konkrétním případě vzhledem k aktuální situaci, značně omezeny, a to i v případě, že tato obec obecní policii zřídila.

Navrhované řešení:

Obec při řešení krizových situací nemusí disponovat dostatečnými kapacitami k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Přitom není podstatné, zda obec obecní policii zřídila či nikoliv. Nedostatkem zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů je nemožnost působení obecní policie, resp. strážníků při krizové situaci mimo území obce, která tento orgán obce zřídila i když by to bylo žádoucí (viz katastrofální povodně v roce 1997 a 2002 v některých regionech České republiky).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Řešením této neuspokojivé situace se jeví novelizace zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kdy k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku při vyhlášení krizového stavu - t.j. stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu (při vyhlášení stavu ohrožení státu by patrně využití tohoto ustanovení bylo diskutabilní - asi by se pak těžko našla obec, která by byla „ochotna“ zapůjčit svého strážníka a tím „ohrožit bezpečnost“ na svém území – tato opatření by bylo možno realizovat zřejmě jen při vyhlášení SN a NS z území, kde nejsou tyto stavy vyhlášeny a nehrozí jim žádné bezprostřední nebezpečí) na území obce je její starosta (primátor) - dále jen „žádající strana“ - oprávněn požádat písemně starostu (primátora) jiné obce, která zřídila obecní policii (dále jen „dožádaná strana“), o poskytnutí strážníka, přičemž:

- a) při kladném vyřízení požadavku dožádanou stranou strana žádající informuje hejtmana o počtu strážníků, sídle jejich zaměstnavatele a o předpokládané době působení na území obce,
- b) obecní policii řídí žádající strana,
- c) obecní policie resp. strážník při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území jiné obce plní úkoly resp. povinnosti a oprávnění v rozsahu stanoveném ZOP nebo jiným zákonem,
- d) strážník prokazuje oprávnění k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území jiné obce písemným zmocněním žádající strany,

- e) obec, která požádala o poskytnutí strážníka hradí náklady spojené s výkonem zaměstnání strážníka mimo obec, se kterou má tento zaměstnanec uzavřenu pracovní smlouvu,
- f) obec, která požádala o poskytnutí strážníka odpovídá za škodu jím způsobenou v souvislosti s plněním povinností a oprávnění podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOP“) případně jiného zákona,
- g) před vysláním strážníka se obce mohou písemně dohodnout, že stanovenou část případně celou výši nákladů podle písm. e) nebo stanovenou část případně celou škodu podle písm. f) uhradí obec, která strážníka poskytla.

Odůvodnění:

Z důvodu toho, aby opakovaně nedošlo k nepřímé ZOP např. změnou zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., doporučuje se, z hlediska systémovosti řešení, provést přímou novelu ZOP, jejímž obsahem by mohly být i další koncepční a jiné změny tohoto právního předpisu, vyplývající z požadavků obcí a poznatků Ministerstva vnitra z aplikační praxe stávající právní úpravy.

Podle ZOP může již v současné době obecní policie obce, která tento orgán obce zřídila působit na území obce (obcí), která/-é obecní policii nezřídily. Musí se ovšem jednat o obce na území jednoho kraje, musí být určen rozsah úkolů, které obecní policie na území dotčené obce vykonává a podmínkou platnosti předmětné smlouvy je souhlas krajského úřadu vydaný v přenesené působnosti ve správním řízení.

Výše uvedený návrh změny ZOP umožní obecní policii působit na území jiné obce bez toho, aniž by tato obec obecní policii zřídila či nikoliv. Obecní policie by, na rozdíl od současnosti, mohla, za zákonem stanovených podmínek (viz výše) působit na území obce kdekoliv v České republice a plnit všechny úkoly svěřené tomuto orgánu obce ZOP nebo jiným zákonem. Celý proces by se dále zjednodušil a zrychlil, neboť by nemusel být vyžadován souhlas krajského úřadu či hejtmána.

Obecní policie je zřizována zastupitelstvem obce v samostatné působnosti. Do této působnosti obce není nikdo oprávněn zasahovat, pokud tak nestanoví zákon. Proto je činnost žádající strany ve vztahu k hejtmánovi příslušného kraje pouze činností informativní.

Navržené řešení vytváří základní právní rámec pro možnost působení strážníka mimo území obce ke které je v pracovním poměru v případech, kdy je nutno zabezpečit místní záležitosti veřejného pořádku na území obce, na jejímž území vznikla situace podléhající režimu zejména zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ve znění zákona č. 300/2000 Sb..

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: kraje

IV. Termín zpracování:

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
2. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
2. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/4

Název: Oblast krizového řízení

I. SCHVÁLENÉ ZADÁNÍ

Vývoj v oblasti bezpečnosti ve světě (nepředvídatelné teroristické útoky) ukazuje, že je žádoucí, aby jednotlivá ministerstva, jiné ústřední správní úřady a orgány kraje byly připraveny na situace, kdy nebude možno pracovat na mírovém pracovišti (hlavní krizové pracoviště). Racionálním řešením je využití stávajících kapacit MV a MO i pro ostatní klíčové prvky bezpečnostního systému ČR.

Navrhované řešení:

Dořešit případné přenesení činnosti ministerstev a jiných správních úřadů z hlavních krizových pracovišť do záložních krizových pracovišť (nechráněných, příp. i chráněných) v době některých specifických nevojenských i vojenských krizových situací. Současně dořešit případné přenesení činnosti krajů z hlavních krizových pracovišť do záložních krizových pracovišť (nechráněných, příp. i chráněných) v době některých specifických nevojenských i vojenských krizových situací. V rámci základního zadání (racionalizace) je vhodné při řešení problému využívat, zejména při nevojenských krizových situacích, existující OPIS MV GŘ HZS ČR s příslušnými a technicky vybavenými prostorami pro činnost ÚKŠ, KŠ MV (včetně zázemí) a existenci KOPIS (OPIS), rovněž vybavených pro činnost krizových štábů příslušných úrovní, s využitím stávajících fungujících komunikačních a informačních systémů (např. MATRA Pegas). Radiokomunikační systém MATRA Pegas by se měl stát páteřním komunikačním systémem nejen pro IZS (s omezením pro využívání tohoto radiokomunikačního systému za vojenských krizových stavů z důvodu možnosti rozkrytí místa působení orgánů krizového řízení).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Problematiku chráněných pracovišť projednávala opakovaně BRS, která k řešení problému přijala usnesení č. 214 ze dne 25. září 2001 a č. 9 ze dne 10. září 2002. Na jejich základě byl zpracován dokument s názvem „Komplexní materiál o využití chráněných pracovišť Armády České republiky, ministerstev, ostatních ústředních správních úřadů a orgánů krajů při krizových situacích“. Předložený materiál rovněž projednala dne 19. března 2003 vláda, která k němu přijala usnesení č. 289/D.

Materiál mimo jiné obsahoval seznam všech chráněných pracovišť (vč. velitelských stanovišť). Byly určeny objekty, které bude MO a MV dále využívat a současně byly vytipovány a příslušným orgánům nabídnuty objekty, které by bylo vhodné využít pro plnění funkce záložních pracovišť, včetně objektů pro potřeby orgánů krajů.

V souladu s usnesením vlády č. 289/D se řešením předmětné problematiky zabýval společný pracovní tým, složený ze zástupců Ministerstva obrany, Ministerstva informatiky, Ministerstva vnitra – odboru bezpečnostní politiky, zástupců krajských úřadů a Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR a jeho úkolem bylo nalézt pro tato nepotřebná pracoviště využití.

V průběhu činnosti společného pracovního týmu byly vytipovány orgány státní správy, samosprávy a ostatní subjekty, se kterými následně členové týmu, zejména zástupci krajských

úřadů, vedli jednání s cílem nalézt využití pro chráněná pracoviště v rámci regionu svého kraje.

O výsledcích činnosti společného pracovního týmu, který byl ustaven na dobu do 31.12.2004, byla dne 13. prosince 2004 členům BRS předložena informace charakteru „V“. K této informaci bylo přijato usnesení BRS č. 21. Využití chráněných pracovišť bylo nejčastěji odmítáno zejména z důvodu vysoké finanční náročnosti na provoz, údržbu, revize nebo potřebných úprav.

V rámci základního zadání (racionalizace) při řešení problému je pro činnost ÚKŠ, KŠ MV vhodné, zejména při nevojenských krizových situacích, využívat existující OPIS MV GŘ HZS ČR s příslušnými a technicky vybavenými prostorami. Na úrovni krajů a některých obcí s rozšířenou působností lze jako záložní pracoviště pro činnost krizových štábů využít vybudovaná operační a informační střediska HZS krajů, resp. jejich opěrné body, které jsou v potřebném rozsahu materiálně vybaveny, a to včetně komunikačních a informačních systémů (např. MATRA Pegas).

MO přijme potřebná opatření, vycházející z usnesení BRS č. 21 ze dne 13. 12. 2004, která jednoznačně stanoví zásady pro zřizování záložních pracovišť (chráněných i nechráněných) za stavu ohrožení státu a válečného stavu pro potřeby obrany státu. Současně navrhne způsob využití chráněných pracovišť pro ostatní ústřední správní úřady, krajské úřady, základní složky IZS, případně další složky, a to pro řešení vojenských i nevojenských krizových situací. Pokud nebude stanovena povinnost využít chráněných pracovišť, jejich využití ostatními subjekty bude plně v kompetenci vedoucích pracovníků těchto úřadů.

Návrh řešení věcné problematiky se navrhuje řešit v rámci nelegislativních opatření MO.

III. Návrh gestorů a spolugestorů:

Gestor: MO

Spolugestor: MV, ÚV

IV. Termín zpracování:

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
společné jednání VOP a VCNP - únor 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
březen 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
duben 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/5

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

Není technicky zajištěna bezproblémová meziresortní komunikace. Chybí jednotný informační systém krizového řízení (ISKŘ), který by bylo možné efektivně využívat. Dobudování ISKŘ by mělo být považováno za jednu z priorit v oblasti krizového řízení. Přínos ISKŘ bude spočívat ve vytvoření komplexního nástroje na podporu rychlého a kvalifikovaného rozhodování pro pracovníky krizového řízení ve všech subsystémech bezpečnostního systému.

Navrhované řešení:

V první etapě zajistit MV a MI potřebnou meziresortní koordinaci k plnohodnotnému využití již provozovaných informačních systémů veřejné správy v gesci příslušných ústředních správních úřadů. Z hlediska vytváření ISKŘ postupovat podle Záměru výstavby přijatého usnesením vlády ze dne 11. února 2004 č.127.

Přenos utajovaných informací řešit v rámci budování systému vládního utajeného spojení (viz tabulka č. 12: Přenos a sdílení utajovaných informací).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

V návaznosti na usnesení vlády č. 127 ze dne 11. února 2004 k Záměru výstavby Informačního systému krizového řízení ČR (ISKŘ ČR) zpracovalo Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem informatiky Studii proveditelnosti ISKŘ ČR (dále jen „studie“).

Závěry studie vycházely ze schváleného záměru s tím, že výstavbu jednotného ISKŘ ČR lze v závislosti na rozsahu budování jednotlivých modulů realizovat ve třech variantách, a to jako variantu maximální, redukovanou nebo minimální. Jednotlivá variantní řešení zahrnovala rovněž finanční nákladnost a časový horizont jejich výstavby. V úvahu byla vzata i možnost, že výstavba jednotného ISKŘ ČR by nebyla realizována. Bezpečnostní rada státu vzala předložený návrh materiálu na vědomí a usnesením č. 42 ze dne 15. března 2005 doporučila vládě ČR, s ohledem na stávající ekonomické možnosti státu a přijímání úsporných opatření v rámci veřejných rozpočtů, k realizaci variantu minimální (varianta 3 - jedná se o neúspěšnější variantu).

Vláda ČR dne 11. května 2005 na 19. schůzi předložený materiál projednala a v souladu s doporučením Bezpečnostní rady státu souhlasila s realizací varianty 3 výstavby Informačního systému krizového řízení ČR. V rámci přijatého usnesení č. 572 vláda ČR dále odsouhlasila způsob finančního zajištění výstavby ISKŘ ČR na rok 2005 a 2006 a uložila členům vlády, vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy a vedoucím orgánů státní správy s celostátní působností konkrétní úkoly zajišťující realizaci výstavby ISKŘ ČR.

Předmětná problematika bude i nadále řešena v rámci nelegislativních opatření.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MI

IV. Termín zpracování:

Termíny budou stanoveny v návaznosti na usnesení vlády k řešení věcné problematiky.

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/6

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

Je třeba zvážit přesnější definování pravomoci a úlohy ČNB za všech krizových stavů. Novelizovat postavení ČNB v zákoně o HOPKS. Stávající právní úprava umožňuje použít nástrojů zákona o HOPKS jen ve velmi omezeném rozsahu. Zvážit potřebu zvláštního právního předpisu, který by upravoval postavení a činnost bank a kritické infrastruktury bankovního sektoru za krizových stavů.

Navrhované řešení:

Novelizovat příslušnou legislativu.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Změnit postavení ČNB podle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Zahrnout ji mezi ústřední správní úřady s tím, že na základě toho bude v rámci hospodářských opatření pro krizové stavy plnit všechna opatření uložená zákonem ústředním správním úřadům a také správním úřadům.

V rámci legislativních opatření:

1. Doplnit do § 2 odst. 1 nové písmeno ve znění:

„h) ústředním správním úřadem ministerstvo, jiný ústřední orgán státní správy podle zvláštního zákona¹⁾ a Česká národní banka,“.

Ostatní písmena se posunou.

2. Upravit § 23 odst. 3, první větu, kde chybí způsob, kterým guvernér ČNB může opatření vyjmenovaná v tomto odstavci vyhlásit a zveřejnit takto:

„Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může guvernér České národní banky rozhodnutím, vyhlášeným ve Sbírce zákonů podle zvláštního právního předpisu“

Zákon č. 241/2000 Sb., stanoví, že opatření ČNB za stavu ohrožení státu a válečného stavu guvernér rozhodne, stanoví atp. Citovaný zákon zavádí monokratický způsob řízení v určité situaci, aniž by současně upravil i formu vyhlášení opatření ČNB během této situace. Rozhodnutí guvernéra vyhlášené ve Sbírce zákonů by tento monokratický princip dotvořilo i po formální stránce. Vyhlášení opatření ČNB formou rozhodnutí guvernéra ve Sbírce zákonů se zdá praktičtější a vhodnější než původně navrhované nařízení vlády, a to jak z hlediska na vládě nezávislého postavení ČNB v ČR, tak i z hlediska zapojení ČNB do systému ESCB, ve kterém je nezávislost jednotlivých centrálních bank podmínkou jejich účasti v systému i jeho fungování. Rozhodnutí guvernéra ale není v současnosti formou právního předpisu, se kterou počítá zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv. Rozhodnutí guvernéra je možné z hlediska formy přirovnat k rozhodnutí prezidenta republiky, které zákon o Sbírce zákonů uvádí jako formu, která se vyhláší ve Sbírce zákonů. V tomto smyslu bude třeba, pokud se přijme rozhodnutí

¹⁾ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR.

guvernéra vyhlášené ve Sbírce zákonů jako forma uveřejnění opatření ČNB vydaných za stavu ohrožení státu a válečného stavu, upravit zákon č. 309/1999 Sb., a zařadit mezi formy, které se vyhláší ve Sbírce zákonů i rozhodnutí guvernéra.

Navrhuje se proto, aby guvernér opatření uvedená v § 23 odst. 3 činil rozhodnutím vyhlášeným ve Sbírce zákonů.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor úpravy zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy: SSHR

Spolugestor: ČNB

IV. Termín zpracování

Na základě usnesení vlády č. 1203 ze dne 1. 12. 2004, po projednání celkového materiálu v Bezpečnostní radě státu (duben 2005) a následně ve vládě, bude úkol stanovený v oblasti krizového řízení (tab. 6) rozpracován Správou státních hmotných rezerv ve spolupráci s Českou národní bankou, Legislativní radou vlády, případně dalšími a předložen v rámci vládou stanoveného postupu k projednání v BRS a ve vládě. Projednávání tohoto bodu samostatně se nepředpokládá.

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu Legislativní radě vlády v návaznosti na novelizaci krizového zákona
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/7

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

Reforma ozbrojených sil ČR s sebou nese závažné důsledky nejen pro resort vnitra a činnost některých jeho složek, ale i pro bezpečnostní systém ČR jako celek. Z tohoto důvodu je zapotřebí řešit vliv reformy ozbrojených sil ČR na řešení krizových situací a mimořádných událostí, na činnost IZS, a především pak problematiku nasazování Armády ČR ve prospěch Policie ČR.

Navrhované řešení:

Ve shodě s usnesením vlády ze dne 13. listopadu 2002 č. 1140 ke Koncepti výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizaci ozbrojených sil České republiky, kterým bylo mj. uloženo ministru vnitra, ministru obrany a ministryni zdravotnictví rozpracovat v návaznosti na Koncepti do 30. června 2004 možné scénáře krizových situací vyžadující nasazení součástí ozbrojených sil ČR ve prospěch PČR nebo integrovaného systému a kalkulaci požadavků na nasazení, byly vypracovány scénáře krizových situací, za nichž bude resort vnitra vyžadovat nasazení Armády ČR. Jde o šest scénářů, v rámci kterých může být pro potřeby PČR a IZS vyčleněno až 10.260 vojáků a cca 950 příslušníků Vězeňské služby.

V souvislosti s omezováním kapacit Armády ČR vyčleňovaných ve prospěch Policie ČR a dalších složek IZS mimo krizové situace je zapotřebí hledat možnost systémového využití dalších ozbrojených sborů (např. celní správa), obecní policie (s omezeními uvedenými v kap. 4.5.4), veřejné stráže nebo jiných občanských rezerv (dobrovolníci) pro nasazování ve prospěch Policie ČR v případě zhoršené bezpečnostní situace a pro plnění úkolů v rámci IZS a v oblasti ochrany obyvatelstva. Zabezpečit vzdělávání a výcvik těchto cílových skupin.

Zvážit možnost využití aktivních záloh nasazovaných v případě vyhlášení mobilizace i pro jiné stavy než pouze pro stav válečný. Zvážit možnost zapojení MV do přípravy vojáků i aktivních záloh tak, aby bylo možné jejich případné využití ve prospěch IZS či Policie ČR. Zvážit možnost spolufinancování aktivních záloh resorty obrany a vnitra.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

a) opatření legislativní povahy

Legislativní řešení nelze v současnosti navrhovat bez přijetí opatření nelegislativní povahy. Širší využívání aktivních záloh Armády ČR ve prospěch nevojenských činností (podpora Policie ČR), popřípadě vytváření specifických systémů civilních aktivit po vzoru americké národní gardy (domobrany miličního typu) je zatím ve stádiu diskusí a prezentace dílčích názorů. Současné možnosti využívání aktivních záloh je z hlediska jejich počtu nevýznamné.

b) opatření nelegislativní povahy

Pro sjednocení různých rozdílných stanovisek a názorů na tuto problematiku a prosazení nejvhodnějšího politického a legislativního řešení je nezbytné zpracovat koncepční materiál. Formou meziresortní spolupráce je nezbytné analyzovat potřebný rozsah občanských rezerv, navrhnout možné druhy jejich institucionalizace a způsoby zabezpečení, zejména posoudit, zda organizovat dobrovolnickou službu pouze na základě aktivních záloh podle branného zákona (buť modifikovaného) nebo paralelně samostatným „civilním“

způsobem (zákonem), přitom využít ve větší míře zahraniční zkušenosti např. s Národní gardou v USA, miliční službou ve Švýcarsku, domobranou v Rakousku apod., a zkušeností např. s jednotkami PO obcí, disponujícími vycvičenými, organizovanými, odborně, fyzicky a zdravotně způsobilými kapacitami, které mohou v případě potřeby plnit úkoly zařízení civilní ochrany. popř. dalšího rozšíření spolupráce se stávajícími občanskými sdruženími typu dobrovolných hasičů, Českého červeného kříže apod.

V souvislosti s omezováním kapacit Armády ČR vyčleňovaných ve prospěch Policie ČR a dalších složek IZS mimo krizové situace pravidelně upřesňovat využitelnost počtů AČR mezi MV a MO, které jsou závislé na vyčleňování sil a prostředků AČR ve prospěch misí NATO, EU a OSN z tohoto důvodu hledat možnost systémového využití dalších ozbrojených sborů (např. celní správa), obecní policie, veřejné stráže nebo jiných občanských rezerv (dobrovolníci) pro nasazování ve prospěch Policie ČR v případě zhoršené bezpečnostní situace a pro plnění úkolů v rámci IZS a v oblasti ochrany obyvatelstva.

III. NÁVRH GESTORŮ A SPOLUGESTORŮ

Gestor: MV

Spolugestor: MO, MPSV, MF

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
2. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
2. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
2. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/8

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

V § 12, odst. 1, písm. b) krizového zákona je nutné zrušit slova „standards informačních systémů státní správy“ a v první větě § 26, odst. 2 z důvodu změn v rámci novelizace zákona o informačních systémech veřejné správy a do odst. 4 doplnit zmocnění ke stanovení úrovní zabezpečení informačních systémů krizového řízení (kritické infrastruktury).

Navrhované řešení:

Novelizovat příslušnou legislativu

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Zpracování úrovní zabezpečení komunikačních a informačních systémů kritické infrastruktury, do krizového zákona bude dále vyžadovat definici kritické infrastruktury, subjektů kritické infrastruktury, definici informačních systémů kritické infrastruktury (ISKI), včetně explicitní definice informačních systémů krizového řízení. Dále se v krizovém zákoně navrhuje specifikovat pojem „komunikační systémy“ a povinnosti ve vztahu k ISKI (resp. k ISKŘ). Vzhledem k tomu, že novela zákona o ISVS předpokládá zrušení standardů ISVS s tím, že požadavky na ISVS budou dány vyhláškami, navrhuje se, v rámci novelizace krizového zákona požadavek na standardy ISVS z § 26 odst. 3 vypustit, doplnit další ustanovení ve smyslu výše uvedených skutečností, včetně doplnění ustanovení o zmocnění k vydávání prováděcích předpisů, resp. vyhlášek .

Z důvodů toho, že výše uvedená opatření jdou nad rámec schváleného zadání, tzn. že předmětný návrh úprav vyžaduje doplnění dalších ustanovení do krizového zákona, doporučuje se předmětné návrhy řešit legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR, provedené analýzy a dalších získaných poznatků, které vyplynuly z aplikace právních předpisů.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MI

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády
1. pololetí roku 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 6/9

Název: Oblast krizového řízení

I. Schválené zadání

V rámci správních úřadů (včetně krajské úrovně) není stanoveno standardní postavení organizačních celků pověřených koordinací problematiky bezpečnosti u těchto úřadů; např. se jedná o pracoviště krizového řízení (pro zajištění příprav na vojenské i nevojenské krizové situace a na jejich řešení), ochrany utajovaných skutečností, objektové ochrany. V krizovém zákoně je uloženo ministerstvům a jiným správním úřadům zřídit pracoviště krizového řízení (§ 9), aniž by bylo upřesněno, co je tím myšleno.

Navrhované řešení:

V rámci připravované reformy státní správy umožnit zavedení standardního postavení organizačních celků pověřených koordinací problematiky bezpečnosti na správních úřadech (vyjma resortů vnitra, obrany, financí a zahraničních věcí z důvodu jejich specifické role v bezpečnostním systému), včetně krajských úřadů. Zajistit sloučení pracovišť zabývajících se problematikou bezpečnosti u těchto úřadů (pokud existují odděleně) a jejich přímou podřízenost statutárnímu vedoucímu správního úřadu. Při novelizaci krizového zákona a zákona o zajišťování obrany ČR vymezit obsah pojmu *pracoviště krizového řízení* a jeho povinnosti při přípravě na krizové situace a při jejich řešení v rámci daného správního úřadu.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Při novelizaci zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), provedené v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, byla definice „pracoviště krizového řízení“ jako „pracoviště v přímé podřízenosti vedoucího zaměstnance příslušného správního úřadu pověřené koordinací krizového řízení“ vypuštěna, resp. zrušena.

V novelizovaném zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., (dále jen „krizový zákon“) však bylo zachováno ustanovení § 9 odst. 1, písm. a), které stanoví, že ministerstva a jiné správní úřady k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v oboru své působnosti zřizují pracoviště krizového řízení. K řešení daného stavu se navrhuje:

Do krizového zákona doplnit zpět definici pojmu „pracoviště krizového řízení“, která by měla obsahovat dvě základní východiska:

- přímou podřízenost tohoto pracoviště vedoucímu správního úřadu (odpovědnému za řízení úřadu v běžném stavu i za krizové situace) či hejtmanovi v případě krajů
- pracoviště koordinuje problematiku krizového řízení v rámci daného správního úřadu či krajského úřadu.

V gesci Úřadu vlády ČR byl připraven materiál Zásady systemizace a organizačního uspořádání správních úřadů, který bude aktualizován a vládě předložen k projednání po nabytí účinnosti zákona č. 218/2002 Sb., služební zákon. Do těchto aktualizovaných Zásad bude nutné zapracovat existenci specifického organizačního celku řešícího problematiku bezpečnosti v rámci daného správního úřadu a současně vymezit jeho místo v organizačním uspořádání správních úřadů. Tento organizační celek lze nazvat „útvár bezpečnosti“ (případně

„útvár krizového řízení“) a zabezpečoval by plnění úkolů na úseku krizového řízení nevojenského (§9 zákona 240/2000 Sb.), obrany státu (§6 zákona č.222/1999 Sb.), hospodářských opatření pro krizové stavy (§6 zákona 241/2000 Sb.) a úkolů při ochraně utajovaných skutečností (§11 a násl. zák. č.148/1998 Sb.).

Pro splnění zadání vyplývají dva úkoly:

- a) definovat znovu pojem *pracoviště krizového řízení* v krizovém zákonu při jeho novelizaci
- b) v rámci připravované reformy (ústřední) státní správy – v organizačních schématech úřadů zařadit na pevné místo v organizaci „útvár bezpečnosti“ a komplexně popsat jeho působnost.

Při plnění úkolu je vhodné zohlednit rozdíly mezi ÚSÚ a jinými správními úřady. Je zapotřebí novelizovat krizový zákon a v něm nově vymezit, které správní orgány budou mít povinnost zpracovávat krizový plán a budou povinny zřizovat útvár bezpečnosti. Nová právní úprava by měla umožnit, aby z této povinnosti byly vyjmuty speciální správní úřady (např. Drážní inspekce apod.).

Pokud má být pracoviště krizového řízení s přímou podřízeností hejtmanovi zřízeno u krajských úřadů, půjde o zásah do stávajícího postavení jednotlivých odborů krajského úřadu a systému jejich řízení. Opatření proto kromě novelizace krizové legislativy vyžaduje i provedení přímé novely zákona č. 129/2000 Sb.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

6/9a

Gestor - MV

Spolugestor – MO, MF, MZV, Úřad vlády ČR

6/9b

Gestor – Úřad vlády ČR

Spolugestor – MV, MO, MF, MZV, SSHR

IV. Termín zpracování

1. úkol

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS

nepředpokládá se

- b) projednání návrhu optimalizace v BRS

nepředpokládá se

- c) předložení návrhu na novelizaci krizového zákona Legislativní radě vlády

1. pololetí 2007

2. úkol

- po nabytí účinnosti služebního zákona

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 7/1

Název: Oblast integrovaného záchranného systému

I. Schválené zadání

Je zapotřebí odstranit „podfinancování“ IZS (zejména v oblasti technického vybavení), dosáhnout vládou stanovených požadavků plošného pokrytí území ČR jednotkami požární ochrany. Je zapotřebí zajistit fungování a financování také neziskových složek IZS (např. Horská služba).

Navrhované řešení:

Odstranit „podfinancování“ IZS, dosáhnout vládou stanovených požadavků na plošné pokrytí území ČR jednotkami požární ochrany. Systémově řešit financování některých složek IZS.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Problém s podfinancováním složek integrovaného záchranného systému má podstatu v omezenosti veřejných zdrojů, protože záchranné organizace jsou závislé v podstatě na třech zdrojích, které jsou všechny veřejné. Především financování spočívá na státním rozpočtu (přímé financování HZS ČR, Policie ČR, Armády ČR nebo dotační financování Horské služby apod.), nebo na rozpočtech krajů a obcí (financování ZZS a jednotek SDH obcí), případně je čerpáno ze zdroje zdravotního pojištění v případě ZZS.

Složky IZS uplatňují a budou uplatňovat každoročně své potřeby v rámci schvalování rozpočtů veřejné správy. To je ovšem neúčinné i za předpokladu (málo pravděpodobného) zvýšení uvolňovaných částek. Je totiž nepopiratelná existence mnohamiliardového vnitřního dluhu v morálně zastaralé technice nejen pro jednotky požární ochrany k jejich běžné činnosti, ale i zařízení potřebných k eliminaci nových rizik, např. terorismu. MV GR HZS ČR zpracovalo potřebné analýzy, které předložilo do vlády i do Parlamentu ČR. Naposledy se v roce 2004 jednalo o materiál s názvem Informace o postupu obnovy materiálně technického zabezpečení jednotek HZS ČR a jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí pro branně bezpečnostní výbor Poslanecké sněmovny, ve které byl deficit vyčíslen na 3,7 mld. Kč jen u techniky potřebné pro odpovídající reakci a ochranu obyvatelstva při teroristických útocích.

Další cestou jsou úsporná opatření za cenu snížení dosažené úrovně ochrany proti mimořádným událostem.

Rozpracováno je řešení plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany zpracováním návrhu novelizace vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Novela mění kritéria stupně nebezpečí obce, což povede ke snížení požárního zabezpečení katastru některých obcí. Dále optimalizuje (snižuje) minimální početní stavy členů některých jednotek SDH obcí, což umožňuje část z těchto jednotek zařadit do plošného pokrytí území. Na základě toho bude možné provést první propočty uvažovaného navazujícího rušení některých stanic HZS krajů. Návrh novely vyhlášky č. 247/2001 Sb. je v současné době v meziresortním připomínkovém řízení s předpokladem přijetí v první polovině roku 2005.

Mimo to HZS ČR provádí další úsporná opatření systémového i nesystémového charakteru, která ovlivní již rozpočet roku 2005 a zejména následujících roků. Jedná se zejména o:

- snižování počtu územních odborů HZS krajů,
- snižování počtu operačních a informačních středisek,
- snížení počtu opěrných bodů, tedy komplexně vybavovaných speciálních jednotek HZS krajů s účelově vybranou technikou,
- umožnění využívání starších požárních přívěsů (technické prohlídky a registrace) pro jednotky SDH obcí.

Určité kroky k nalezení řešení problému uskutečnila vláda ČR. Meziresortní pracovní skupina se zabývala financováním občanského sdružení Horská služba ČR. Výsledkem její práce bylo usnesení vlády, na jehož základě byla dne 19. listopadu 2004 notářským zápisem Ministerstvem pro místní rozvoj zřízena obecně prospěšná společnost Horská služba o.p.s. Finanční prostředky na její činnost včetně financování občanského sdružení Horská služba ČR budou uvolňovány namísto z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví především z rozpočtové kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj. To samo o sobě situaci s financováním nijak neřeší, ale po získání zkušeností s fungováním obecně prospěšné společnosti v oblasti záchranných a likvidačních prací, může být tento model případně aplikován u jiných záchranných subjektů závislých na entuziasmu dobrovolných členů.

Systémová řešení tohoto problému jsou v podstatě dvě, a to:

- přehodnocení priorit rozpočtů zainteresovaných resortů,
- nalezení dalších zdrojů pro financování IZS (např. spoluúčast pojišťovacího sektoru)

V návaznosti na výše uvedené skutečnosti budou návrhy možného řešení předmětné problematiky obsahem Zprávy o stavu zajištění ochrany před mimořádnými událostmi.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MF, MZ, MMR

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve VCNP
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)
- c) termín předložení návrhu optimalizace vládě
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 7/2

Název: Oblast integrovaného záchranného systému

I. Schválené zadání

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) není jako jediná ze tří základních složek integrovaného záchranného systému zřízena zákonem. Z hlediska postavení ZZS, jejich kompetencí a odpovědnosti jako samostatné složky IZS je vhodným řešením přijmout odpovídající legislativní opatření.

ZZS není celostátně definovaná, patří bez zbytku krajům (absence partnera na ústřední úrovni je např. pro ostatní základní složky IZS vážným nedostatkem).

Navrhované řešení:

Vypracovat legislativní normu pro činnost ZZS; dát systému ZZS centrální zastřešení na úrovni MZ.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

S účinností od 1. ledna 2003 přešly z majetku ČR do majetku krajů, a to na základě části druhé zákona č. 290/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů dosud zřízená Územní střediska záchranné služby v deseti krajích. Současně se k témuž datu stala okresní střediska záchranné služby příspěvkovými organizacemi krajů. Podle části třetí zákona č. 290/2002 Sb. je stanoveno, že zařízení zdravotnické záchranné služby zřizuje kraj, který odpovídá za organizaci a zajištění činnosti záchranné služby ve svém územním obvodu.

ZZS patří mezi složky zabezpečující vnitřní bezpečnost státu. Její funkci garantuje stát prostřednictvím vybraných zdravotnických zařízení. Její funkce je nezastupitelná. Kvalitní a rychlé poskytnutí přednemocniční neodkladné péče (PNP) postiženým je pro ni zejména časově nejnaléhavější prioritou. ZZS je dle zákona č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému, jednou ze tří základních výkonných složek, které za standardních situací občanovi poskytují pomoc při ohrožení zdraví, života či majetku. Při mimořádných událostech a za krizových situací řeší současně i následky živelných pohrom, průmyslových havárií, či jiných mimořádných situací v rozsahu PNP. Zákon č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu dává do kompetence MZ stanovit základní úkoly a organizační uspořádání soustavy zařízení a pracovišť záchranné služby pro poskytování PNP vyhláškou. Vyhláška č. 434/1992 Sb., o ZZS, se stala od 01.01.2003 prakticky neúčinnou a ZZS nemá pro svoji činnost dostatečnou právní oporu. Řešení této problematiky novelou vyhlášky se ukazuje z řady důvodů jako nedostatečné.

Policie ČR a HZS ČR jako základní složky IZS, svoji existenci, územní pokrytí, organizační strukturu a vertikální systém řízení opírají o příslušné právní normy, které zabezpečují i dostatečnou právní ochranu a sociální zázemí jejich pracovníků.

Stávající neuspokojivý stav ZZS lze řešit přijetím samostatného zákona o ZZS, kde garantem poskytování PNP a zřizovatelem zdravotnické záchranné služby bude stát s přenesenou působností na kraje. To umožní určovat síť, organizaci, práva a povinnosti ZZS, včetně zajištění finančních prostředků určených na zabezpečení její činnosti a kontroly finančních toků.

Zpracování samostatného zákona o ZZS a přijetí dalších opatření na úrovni MZ je tedy nezbytným předpokladem ke koncepčnímu řešení dané problematiky. V rámci koncepčního řešení je třeba vycházet z následujících kroků:

- 1) Vypracovat věcný záměr zákona (teze) pro činnost Zdravotnické záchranné služby.
- 2) Zabezpečit v systému poskytování PNP centrální zastřešení na úrovni Ministerstva zdravotnictví.

V rámci toho řešit:

- poskytování PNP za standardního stavu,
- poskytování PNP při hromadných neštěstích a mimořádných situacích,
- poskytování PNP při krizových stavech s vazbou na MO ČR.

- 3) Komplexně a celostátně řešit pružnou vazbu PNP na zdravotnická zařízení - urgentní příjmy.
- 4) Zřídit a zabezpečit činnost Centrálního informačního centra o stavu a kapacitách zdravotnických zařízení.
- 5) Zřídit koordinační centrum, které zabezpečí vyšší výtěžnost a efektivitu využití zdravotnické techniky a vozového parku (unifikace).
- 6) Zřídit a zabezpečit činnost Celostátního koordinačního centra v rámci Letecké záchranné zdravotnické služby pro zvýšení efektivnosti letecké přepravy pacientů.
- 7) Zabezpečit komplexní řešení financování PNP se zaměřením na vícezdrojové financování a kontrolu příslušných finančních toků ze státního rozpočtu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MZ

Spolugestor: MV, MO, ÚV, MF

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve VCNP
2. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
2. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 7/3

Název: Oblast integrovaného záchranného systému

I. Schválené zadání

V průběhu řešení povodňové situace v roce 2002 se objevily nedostatky, týkající se uvolňování dobrovolníků ČČK v krajích a okresech, kde nebyl vyhlášen nouzový stav. Jde především o uvolňování členů těchto sdružení z celého území ČR, bez ohledu na rozsah katastrofy, jako zaměstnanců ze strany jejich zaměstnavatelů. Tento problém se netýká pouze ČČK jako neziskové organizace a sdružení občanů, ale i ostatních neziskových organizací podle zákona č. 83/1990 Sb.

Navrhované řešení:

Předložit návrhy novelizace příslušných právních předpisů (krizový zákon, zákon o IZS ad.).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Úpravou zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona o krizovém řízení odstranit problémy, které se dotýkají uvolňování členů neziskových organizací a sdružení občanů při přípravě a řešení mimořádných událostí na území, kde nebyl vyhlášen krizový stav.

MV-Generální ředitelství HZS ČR předběžně projednalo s legislativním odborem pracovněprávní legislativy a kolektivního vyjednávání Ministerstva práce a sociálních věcí věcný návrh změny zákona č. 239/2000 Sb., který by měl usnadnit možnosti uvolňování dobrovolníků působících v ostatních složkách IZS pro potřeby přípravy složek IZS i jejich faktické účasti při záchranných a likvidačních pracích. Obdobně se navrhuje věcnou problematiku řešit i v rámci uplatňování zákona o krizovém řízení.

Předmětný problém bude řešen legislativním opatřením v rámci novelizace tzv. krizové legislativy, v návaznosti na realizaci změn ústavního zákona o bezpečnosti ČR, provedené analýzy a další získané poznatky, které vyplynuly z aplikace právních předpisů, a to v celém komplexu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MPSV

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
nepředpokládá se
- c) předložení návrhů na novelizaci dotčených zákonů a souvisejících právních předpisů
Legislativní radě vlády
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 8

Název: Přenos a sdílení utajovaných informací

I. Schválené zadání

1) Systém pro utajovaný přenos dat mezi centrálními státními orgány (především silovými ministerstvy, Úřadem vlády ČR a zpravodajskými službami) je zastaralý. V případě mimořádných událostí zastaralost a neúplnost systému utajového vládního spojení významným způsobem komplikuje rychlé předávání utajovaných skutečností mezi příslušnými ústředními státními úřady.

2. Absentuje systém pro utajovaný přenos dat mezi prvky bezpečnostního systému (např. GRH HZS ČR, PČR) a příslušnými orgány EU a NATO, což významným způsobem komplikuje rychlé předávání utajovaných skutečností mezi příslušnými orgány (např. v oblasti ochrany proti chemickým, biologickým, radioaktivním a jaderným látkám – CBRN ad.).

Navrhované řešení:

Vybudovat systém utajového vládního spojení, využívající moderních technologií pro utajovaný přenos hlasových, datových i faxových informací za použití kryptografických prostředků. Systém musí umožňovat meziresortní přenos nejen vnitrostátních, nýbrž i utajovaných skutečností poskytnutých ČR spojenci či obecně zahraničními subjekty (viz usnesení vlády ČR č. 112 ze dne 4. února 2004).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Problematika bude řešena na základě usnesení vlády ČR č. 112 ze dne 4. 2. 2004, kterým byla schválena „Komplexní koncepce vládního utajového spojení“. Podle usnesení vlády bude v květnu 2005 vyhodnocen pilotní projekt vládního utajového spojení a předložen vládě ČR.

Základem nového systému bude komunikační prostředí telekomunikační sítě MV s využitím protokolu TCP/IP s podporou VoIP (hlasová komunikace). Komunikační prostředí bude umožňovat přenos utajovaných i neutajovaných informací v rámci ČR. Integrita a důvěrnost přenášených utajovaných informací bude zajištěna pomocí kryptografického prostředku, který umožní i přenos utajovaných informací poskytnutých ČR z EU a NATO.

Projekt je budován na základě tohoto harmonogramu realizace:

Rok 2004 (splněno)

1. Zpracování analýzy rizik systému, bezpečnostní politiky a typové bezpečnostní dokumentace včetně způsobu provádění servisu kryptografických prostředků.
2. Zpracování typových technických projektů.
3. Zpracování podkladů pro výběrová řízení výstavby systému, včetně projektové dokumentace.
4. Zpracování projektové dokumentace pilotního projektu.
5. Zahájení realizace pilotního projektu.

Rok 2005

1. Dokončení realizace pilotního projektu (1. pol.).
2. Vyhodnocení pilotního projektu a předložení informace vládě ČR.
3. Zahájení výstavby komunikačního prostředí, objektové bezpečnosti atd. a postupné uvádění do provozu přenosu informací neutajovaného charakteru.

Rok 2006

1. Zajištění a nasazení kryptografické technologie a technologie s ní související, včetně technologie pro servis kryptografických prostředků prováděných servisním střediskem ministerstva.
2. Dokončení výstavby systému - přenos informací utajovaného a neutajovaného charakteru.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

IV. Termín zpracování

Dle vládou schváleného harmonogramu

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 9/1

Název: Územní členění Policie ČR

I. Schválené zadání

Systémově nevyřešena zůstává i nadále situace, kdy vyšší územně samosprávný celek (kraj) zasahuje do územního obvodu několika krajských správ PČR (např. kraj Vysočina – PČR správa Jihočeského kraje, PČR správa Východočeského kraje, PČR správa Jihomoravského kraje). Problémem je především nevyjasněný vztah mezi hejtmany a řediteli PČR správ krajů. Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (§ 14c) mají hejtmani působnost v oblasti veřejného pořádku, nemají však pro svou činnost účinné nástroje a v rámci některých bezpečnostních složek stabilní partnery. Tento handicap se projevuje především ve vztahu hejtmánů k jednotlivým složkám IZS v kraji a ve vztahu k systému krizového řízení. Vedení PČR správ krajů naopak musí komunikovat s kraji o bezpečnostní situaci, v některých případech však krajské ředitelé PČR mají za partnery větší počet hejtmánů.

Navrhované řešení:

Krajské uspořádání PČR bude i v budoucnu korespondovat se strukturou soudů a státních zastupitelství. Nedojde k rozdělení PČR podle územní působnosti samosprávných krajů, bude striktně zachována celistvost řízení i současná centralizovaná hierarchická struktura Policie ČR.

Územní obvody PČR budou postupně - paralelně s případnou změnou územní struktury justice - harmonizovány se strukturou samosprávných krajů (viz usnesení vlády č. 993/2003), a to s ohledem na ekonomické možnosti resortu. Přechodem některých policejních okresů pod jinou krajskou správu se docílí situace, kdy bude mít každý hejtman stálého partnera v jednom ustanoveném řediteli PČR správy kraje. Problematiku je nezbytné řešit v souladu s aktuálním stavem legislativního procesu k návrhu zákona o územně správním členění státu.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Postup optimalizace týkající se územního členění Policie ČR bude připravován v souladu s připravovaným zákonem o územně správním členění státu, který má nahradit současný zákon č. 36/1960 Sb., o zemním členění státu, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož je Policie ČR členěna interním aktem MV ČR. Navrhovaný zákon se snaží odstranit duplicitu krajského uspořádání a počítá pouze s kraji podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. Dojde tak ke sladění územní působnosti krajů stanovených zákonem č. 36/1960 Sb. S vyššími územními samosprávnými celky.

Takovéto sladění předpokládá přesun 5 okresů do jiného kraje. Navrhovaná územně správní struktura má sloužit pro výkon státní správy prostřednictvím všech orgánů veřejné moci a to tím, že bude na zmiňovanou strukturu pouze odkazovat ve zvláštních zákonech. Tím dojde i ke změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, který je součástí druhého připravovaného zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o územně správním členění státu.

Územní členění Policie ČR je stejné z hlediska výkonu svých kompetencí jako u soudů a státních zastupitelství. Uvedená provázanost musí být zachována. Územní působnost soudů je vymezena v příloze zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů a územní působnost státních zastupitelství je stanovena v zákoně přímým odkazem na zákon o soudech a soudcích.

V rámci harmonizace na krajské úrovni vyplývající z usnesení vlády č. 993 z 8. října 2003, dojde k přesunu 5 okresních soudů pod jiné územní obvody krajských soudů. Nadále budou

krajské soudy vymezeny v příloze zákona o soudech a soudcích, čímž nedojde k úplnému odstranění dvojího krajského uspořádání pro výkon veřejné správy.

Sladování územní působnosti Policie ČR tedy bude řešeno územními změnami, které by nastaly při sladění územní působnosti krajů stanovených zákonem č. 36/1960 Sb., s VÚSC. Tato varianta předpokládá přesun 5 okresů - Jihočeskému kraji odebrat okres Pelhřimov a přesunout jej pod Jihomoravský kraj. Východočeskému kraji odebrat okresy Semily a Havlíčkův Brod a okres Semily přiřadit pod Severočeský kraj a Havlíčkův Brod pod Jihomoravský kraj. Jihomoravskému kraji odebrat okres Prostějov a přiřadit jej pod Severomoravský kraj, kterému by byl odebrán okres Vsetín a přiřazen pod Jihomoravský kraj.

Celou problematiku je nezbytné řešit striktně v souladu s aktuálním stavem legislativního procesu k návrhu zákona o územně správním členění státu.

III. NÁVRH GESTORŮ A SPOLUGESTORŮ

Gesce: MV

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
nepředpokládá se
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
1. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
2. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 9/2

Název: Zahraniční mise Policie ČR

I. Schválené zadání

V současnosti nemá PČR dostatečně připraven systém výběru a přípravy policistů, kteří mohou být vysíláni pro výkon služby v zahraničí, ať již v rámci zahraničních misí (OSN, EU, NATO), či pro ochranu zájmových objektů ČR v zahraničí – zahraniční úřady). Resort vnitra intenzivně pracuje na vizi vyčleňované kapacity, neboť chybí odborný systém přípravy policistů, schopných nasazení v zahraničí v reálném čase.

Je zapotřebí jednoznačně deklarovat počet, profil a strukturu profesionálních kompetencí a vytvořit výcvikový program policistů, kteří by v budoucnu měli být vysíláni pro výkon služby v zahraničí. ČR by v horizontu několika let měla disponovat takovým počtem připravených a vycvičených policistů (např. 100 – 200 osob), aby do budoucna mohla hrát v rámci policejních misí v zahraničí (především vedených EU a OSN) odpovídající roli. Adekvátně navýšit finanční prostředky pro resort vnitra, resp. PČR a jednoznačně stanovit, v jakém režimu budou příslušníci PČR do zahraničí vysíláni.

Navrhované řešení:

Jednoznačně deklarovat počet, profil a strukturu profesionálních kompetencí a výcvikový program policistů, kteří by v budoucnu měli být vysíláni pro výkon služby v zahraničí. ČR by v horizontu několika let měla disponovat takovým počtem připravených a vycvičených policistů (např. 100 – 200 osob), aby do budoucna mohla hrát v rámci policejních misí v zahraničí (především vedených EU a OSN) významnou roli.

Přehodnotit priority a alokaci finančních prostředků v rámci resortu vnitra (viz. usnesení vlády č. 928 ze dne 29.9.2004), resp. PČR a jednoznačně stanovit, v jakém režimu budou příslušníci PČR do zahraničí vysíláni.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Policie ČR (dále PČR) vytvořila systém výběru a přípravy policistů, kteří jsou vysíláni pro výkon služby v zahraničí, ať již v rámci zahraničních misí (OSN, EU), či pro ochranu zájmových objektů ČR v zahraničí - zahraniční úřady.

Výběr i výcvik policistů zajišťuje Odbor mezinárodní policejní spolupráce, přičemž na výcviku policistů PČR spolupracuje s MO, resp. s Armádou ČR. Každý policista se před výjezdem na misi účastní speciálního kurzu pro civilní policii, který se koná v prostorách Vojenské Akademie ve Vyškově a jenž je určen pro výkon služby policistů v zahraničních mírových operacích (ZMO). PČR v současné době disponuje cca 50 policisty, kteří v současné době vykonávají službu v zahraničí, přičemž celkový počet policistů, kteří se účastnili nebo účastní některé ze ZMO se pohybuje kolem 100 osob. Dalších přibližně 70 zájemců je připraveno na jaře tohoto roku podstoupit náročné zkoušky komisařů OSN.

Příslušníci PČR v průběhu několikaleté účasti v ZMO získali značný kredit a platí za zkušené a žádané odborníky. Vysílání policistů do mírových misí OSN, NATO i EU je součástí praktické realizace zahraničně-politických priorit ČR. Bezproblémovému zapojení ČR však v současnosti brání některé překážky. Z toho důvodu bude třeba konsolidovat systém vysílání. Ten je aktuálně v oblasti policie významně paralyzován nedostatečnými finančními prostředky, resp. absencí položky ke krytí účasti ČR v civilních misích, jež by odpovídala

závazkům vyplývajícím z členství ČR v mezinárodních organizacích. Při současné špatné finanční situaci musí PČR omezovat současný stav policistů v zahraničí, případně rušit plánovaná vyslání.

V současné době má policie dostatek odborně i jazykově vybavených policistů pro výkon služby v zahraničí, nemá však dostatek finančních prostředků na pokrytí jejich vyslání. Při škrtech ve státním rozpočtu na rok 2005, které zasáhly všechny resorty a tudíž i Policii ČR, se situace ani výhledově nejeví optimističtější.

Zvýšenou pozornost je i nadále zapotřebí věnovat zajištění dostatečného jazykového vybavení pro vysílané policisty.

V souvislosti s přípravou materiálu MZV „Vytvoření podmínek pro zapojení občanů České republiky do civilních misí EU a dalších mezinárodních vládních organizací“, který schválila BRS v listopadu 2004, byla iniciována meziresortní spolupráce na přípravě jednotného materiálu k uspořádání problematiky vysílání občanů z ČR (netýká se příslušníků Armády ČR) do zahraničních civilních misí. Předpokládá se, že do konce června budou v tomto materiálu předloženy návrhy na řešení jednotlivých problémů a nedostatků v mechanismu vysílání odborníků všech hlavních oblastí civilního zvládnání krizí (policie, civilní ochrana, veřejná správa a právní stát).

Na základě závěrů těchto meziresortních pracovních skupin MZV předloží BRS do června 2005 nový materiál s **návrhy opatření** k odstranění stávajících překážek (mj. nevyhovující legislativa a problematické financování) pro vysílání občanů ČR ze státní správy i mimo ni do zahraničních misí.

a) legislativní opatření:

Bude-li to shledáno jako nezbytné pro konsolidaci pracovněprávní stránky vysílání a pro získání adekvátních finančních zdrojů, navrhne nový materiál BRS pověřit relevantní resorty zpracováním nejvhodnější varianty případné legislativní úpravy.

b) nelegislativní opatření:

Resorty MZV, MV a MS vytvoří v rámci své působnosti adekvátní databáze/seznamy potenciálních účastníků misí či operací EU a jiných mezivládních organizací.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugesce: MZV, MF

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
květen 2005
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
červen 2005
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
prosinec 2005

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 10/1

Název: Oblast HZS ČR

I. Schválené zadání

Některé činnosti vykonávané v rámci kompetencí HZS ČR nemají v právních předpisech dostatečnou oporu. Jedná se např. o možnost držení, skladování a používání nebezpečných látek pro potřeby výcviku, zkoušek a expertizní činnosti, provádění vědecko-technické a výzkumné činnosti, zřizování vzdělávacích, technických a účelových zařízení apod. V současné době není jednoznačně dořešen systém získávání zejména personálních zdrojů k zajištění úkolů ochrany obyvatel a IZS za krizových stavů. Je to spojeno mimo jiné s probíhajícím procesem profesionalizace Armády ČR. Je proto potřebné hledat nové systémové řešení založené na vyšším využití jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, zařízení civilní ochrany a ostatních složek IZS za krizových stavů, zejména pak za nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Navrhované řešení:

Navrhuje se upravit postavení, organizační uspořádání a vymezení kompetencí HZS ČR tak, aby bylo zajištěno plnění vymezených úkolů. Dále se navrhuje, aby HZS ČR mohl organizačně, materiálně a personálně připravovat a vytvářet pro dobu nouzového stavu zvláštní organizační doplněk, který bude v jeho přímé podřízenosti, a který bude tvořený zejména jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí a ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Dále, aby v období stavu ohrožení státu a za válečného stavu byl HZS ČR oprávněn se posílit o vybrané jednotky požární ochrany a zařízení civilní ochrany a tvořil kompaktní organizační celek, který bude řídit, koordinovat a provádět záchranné a likvidační práce v prostorech postižených důsledky vojenských operací k zabezpečení ochrany obyvatelstva.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

V rámci legislativních opatření k zajištění plnění vymezených úkolů doplnit zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, aby:

- HZS ČR byl oprávněn nabývat, držet, skladovat a používat nebezpečné látky a věci pro potřeby výuky, výcviku, zkoušek a expertizní činnosti, zejména výbušniny, výbušné předměty, chemické látky a radioaktivní látky,
- HZS ČR byl oprávněn organizačně, materiálně a personálně připravovat a vytvářet pro dobu nouzového stavu zvláštní doplněk ve své přímé podřízenosti, tvořený zejména jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí a ostatními složkami integrovaného záchranného systému,
- HZS ČR byl oprávněn v období stavu ohrožení státu vyhlášeného v souvislosti se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením a za válečného stavu posílit se o vybrané jednotky požární ochrany a zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity. Takto posílený HZS ČR by se stal záchranným sborem, který k zabezpečení ochrany obyvatelstva řídí, koordinuje a provádí záchranné a likvidační práce na území postiženém důsledky ozbrojených útoků,

- Záchraný sbor byl oprávněn koordinovat plnění úkolů civilní ochrany a ochrany obyvatelstva, které v mezích své působnosti zajišťují ministerstva a jiné správní úřady, orgány krajů, nebo orgány obcí v přenesené působnosti a k plnění úkolů civilní ochrany a ochrany obyvatelstva vyžadovat poskytnutí sil, věcných prostředků nebo činností v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem na základě plánovaných opatření pro přechod státu do stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: ÚV, MŽP, MO, SÚJB

IV. Termín zpracování

V termínu stanoveném pro novelizaci zákona č. 238/2000 Sb.

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 10/2

Název: Oblast HZS ČR

I. Schválené zadání

Narůstající hrozby terorismu vyžadují posílení oblasti ochrany obyvatelstva a zasahujících složek IZS při použití zbraní hromadného ničení (ZHN). Účinná ochrana při použití ZHN je závislá na včasném zjišťování, vyhodnocování a předávání údajů o radiační, chemické a biologické situaci a koordinaci příslušných opatření.

Navrhované řešení:

Navrhuje se vytvoření celostátního systému zjišťování, předávání, vyhodnocování a využívání údajů o radiační, chemické a biologické situaci na bázi Národního koordinačního a vyhodnocovacího střediska pro ochranu před zbraněmi hromadného ničení, a to v gesci MV (HZS ČR). Vytvoření celostátního systému zjišťování, předávání, vyhodnocování a využívání údajů o radiační, chemické a biologické situaci bude řešena v úzké součinnosti s resortem MO a SÚJB.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

V návaznosti na usnesení vlády ČR č. 1276/2004 se navrhuje vytvoření systému zjišťování, předávání, vyhodnocování a využívání údajů o radiační, chemické a biologické situaci za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a při řešení krizových situací spojených s teroristickými útoky na úrovni Národního a krajských koordinačních a vyhodnocovacích středisek v gesci ministerstva vnitra resp. Hasičského záchranného sboru ČR, jakožto gestora za ochranu obyvatelstva. Systém bude využíván pro potřeby ochrany obyvatelstva a zasahujících složek IZS při použití zbraní hromadného ničení a jeho vytvoření bude řešeno v úzké součinnosti s resortem ministerstva obrany, ministerstva zdravotnictví a Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, popř. s dalšími ústředními orgány státní správy.

Návrh věcného řešení bude realizován v rámci legislativních opatření.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: ÚV, MO, MZ, SÚJB

IV. Termín zpracování

V termínu stanoveném pro novelizaci zákona č. 238/2000 Sb.

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 10/3

Název: Oblast HZS ČR

I. Schválené zadání

Výzkum ochrany obyvatelstva a oblasti požární ochrany a výzkumné projekty ke snížení přírodních a technologických rizik a posilování vědecké báze není stále ještě dostatečně doceněn. Zkvalitnění této oblasti lze očekávat v návaznosti na zvýšení finančních výdajů pro výzkum a vývoj.

Navrhované řešení:

Navrhuje se zvýšení podpory a součinnosti ve výzkumných projektech EU, které se zabývají problematikou prevence a zmírňování následků chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) teroristických hrozeb a rozšíření vlastní vědecko-technické a výzkumné činnosti v působnosti HZS ČR. V souvislosti s nevyhovujícím systémem veřejné finanční podpory při realizaci bezpečnostního výzkumu doporučujeme novelizovat zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Výzkum a vývoj se ve vyspělých demokratických státech hodnotí jako zcela rozhodující faktor úrovně dosaženého stavu společnosti a určující faktor dalšího rozvoje. Optimalizace bezpečnostního výzkumu zahrnuje podporu výzkumu a vývoje v oblasti rozvoje opatření ochrany obyvatelstva, požární ochrany, civilního nouzového plánování a schopností integrovaného záchranného systému. Dále podporu ochrany vybraných prvků kritické infrastruktury ve vazbě na zachování základních funkcí státu, rozvoj řešení specifických problémů komunikace s obyvatelstvem jako nedílné součásti připravenosti ČR na krizové situace, zvyšování úrovně problémově orientovaných komunikačních a informačních systémů, problematiku prevence a zmírňování následků chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) teroristických hrozeb a rozšíření vlastní vědecko-technické a výzkumné činnosti v působnosti HZS ČR.

Z pohledu dalšího zkvalitnění výzkumu a vývoje v předmětné oblasti bezpečnostního výzkumu je nutno vlastní optimalizační proces realizovat ve dvou úrovních:

1) Pro zajištění koordinace, směrů rozvoje a informací o výzkumných programech, projektech a záměrech v oblasti bezpečnostního výzkumu se z hlediska optimalizace navrhuje v rámci Výboru pro civilní nouzové plánování vytvořit Odbornou pracovní skupinu ke koordinaci bezpečnostního výzkumu.

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MO, MPO, MZV, MZ, MZe, MŽP, SSHR

Termín zpracování

Projednáni ve VCNP - červen 2005.

2) Úroveň institucionální a účelové podpory výzkumu a vývoje

- a) Optimalizace přípravy výzkumných záměrů s cílem zajištění jejich vysoké úspěšnosti v rámci hodnocení výzkumných záměrů poskytovatelem podpory (MŠMT).

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MŠMT, Rada vlády pro výzkum a vývoj.

Termín zpracování

V návaznosti na vyhlášení termínu pro předkládání výzkumných záměrů poskytovatelem.

- b) Optimalizace účelové podpory předmětného výzkumu a vývoje zahrnující přípravu a projednání programu výzkumu a vývoje Ministerstva vnitra na léta 2006 – 2010 v návaznosti na schvalovací proces na MŠMT, v Radě pro výzkum a vývoj, notifikační řízení v Evropské komisi prostřednictvím Úřadu pro hospodářskou soutěž a stálého zastoupení ČR v Bruselu a schválení vládou ČR.

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Termín zpracování

V návaznosti na projednávání a schvalování v orgánech EU.

- c) Využití finančních prostředků zapojením do multinárodního výzkumného projektu EU v předmětné oblasti výzkumu a vývoje

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Termín zpracování

V návaznosti na projednávání a schvalování v orgánech EU.

- d) Novelizace zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů se zaměřením na efektivní využití prostředků veřejné finanční podpory ve specifických podmínkách bezpečnostních sborů při realizaci výzkumných programů bezpečnostního charakteru

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV a MO

Termín zpracování

Srpen 2005

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 10/4

Název: Oblast HZS ČR

I. Schválené zadání

V rámci přípravy Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR, která bude ve dvouletých periodách zpracovávána na základě novelizované BS ČR, vypracuje GRH HZS ČR Zprávu o stavu zajištění ochrany obyvatelstva ČR. Zpráva na základě vyhodnocení dosaženého stavu na další dvouleté období stanoví priority pro ochranu obyvatelstva.

Navrhované řešení:

Počínaje rokem 2005 ve dvouletých intervalech zpracovávat Zprávu o stavu zajištění ochrany obyvatelstva ČR, jež bude zároveň součástí Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR, která bude na základě novelizované BS ČR ve dvouletých intervalech předkládaná vládě.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Zpráva o stavu zajištění bezpečnosti ČR bude předkládaná vládě ve dvouletých intervalech počínaje rokem 2005. Součástí této Zprávy má být také Zpráva o stavu zajištění ochrany obyvatelstva ČR.

Navrhuje se místo Zprávy o stavu zajištění ochrany obyvatelstva ČR zpracovávat dokument s názvem Zpráva o stavu zajištění ochrany před mimořádnými událostmi. V tomto dokumentu bude komplexněji vyjádřeno zajištění činností, které jsou vykonávány podle zvláštních právních předpisů, zejména zákona č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí, směrnic a dalších dokumentů vyplývajících pro ČR z členství v NATO a Evropské unii.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
(dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR)

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 11/1

Název: Role privátního sektoru a občanů v bezpečnostním systému ČR

I. Schválené zadání

1. Aktuální požadavky na roli privátního sektoru a občanů kladené v rámci zajištění bezpečnosti ČR nejsou jednoznačně deklarovány. Diverzifikace zdrojů státního a privátního sektoru v některých vybraných oblastech bezpečnosti se jeví jako racionální volba.

Navrhované řešení:

Měl by být jednoznačně vymezen prostor, který bude v bezpečnostním systému přenechán privátnímu sektoru či samotným občanům. Je zapotřebí analyzovat možnost využití PPP a zapojení privátní sféry do některých sektorů bezpečnostního systému ČR.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Vláda ČR přijala dne 7. ledna 2004 usnesením č. 7 obecné zásady politiky Partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice. Politika vlády ČR zavádí partnerství veřejného a soukromého sektoru (v Evropské unii obvykle označované jako Public Private Partnership, dále „PPP“) jako standardní nástroj při zajišťování veřejných služeb a veřejné infrastruktury. Vláda vychází z přesvědčení, že systémové a programové použití metody PPP přispěje k:

- efektivnější alokaci veřejných prostředků
- zajištění kvalitních veřejných služeb
- ekonomickému růstu a růstu přímých zahraničních investic stimulováním soukromých investic do veřejné infrastruktury a veřejných služeb
- účinné kontrole vytváření dlouhodobých závazků veřejným sektorem
- omezení negativních dopadů nesystémově prováděných projektů v oblasti PPP
- posílení možností čerpání fondů Evropské unie zvýšením podílu spolufinancování soukromým sektorem na projektech veřejného zájmu.

Vládní politikou je podporovat zavedení a používání PPP tam, kde je to pro veřejný sektor výhodné při zajištění veřejných služeb a infrastruktury, jak na úrovni centrální státní správy, tak na úrovni samosprávných územních celků. V rámci PPP jsou subjekty veřejného sektoru partnerem a zákazníkem soukromého sektoru, od něhož nakupují služby. Soukromý sektor na své náklady zajistí veřejnou službu (infrastrukturu) a stát/kraj/obec jako klient platí pravidelné poplatky nebo vytvoří podmínky pro platby až do doby ukončení smluvního vztahu na principu PPP.

V průběhu I. pololetí 2004 byly vytvořeny podmínky k výkonu metodické a regulační funkce pro potřeby systémové aplikace Partnerství veřejného a soukromého sektoru, byly zřízeny týmy pro systémovou aplikaci Partnerství veřejného a soukromého sektoru na jednotlivých ministerstvech a ostatních ústředních orgánech státní správy Centrum pro implementaci Partnerství veřejného a soukromého sektoru v působnosti Ministerstva financí.

Ministrům a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy bylo výše citovaným uloženo průběžně posuzovat použití Partnerství veřejného a soukromého sektoru jako jedné z alternativ zajišťování veřejných služeb, o vhodných projektech Partnerství veřejného a

soukromého sektoru informovat vládu a navrhopvat změny zákonů, eventuelně návrhy nových právních předpisů podmiňujících systémovou proveditelnost projektů Partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Vláda usnesením č. 791 ze dne 25. srpna 2004 vzala na vědomí Informaci o stavu systémové implementace Partnerství veřejného a soukromého sektoru v ČR a uložila v této oblasti úkoly k realizaci projektů PPP. Dopisem ministra financí byli jednotliví ministři vyzváni k předložení návrhů projektů PPP. V současné době probíhá 1. vlna realizace pilotních projektů.

Mezi tradiční oblasti využití programů PPP patří i **oblast obrany a bezpečnosti**. Zahraniční příklady poukazují na několik základních limitujících faktorů zavádění PPP v oblasti obrany a bezpečnosti: neochota státu vzdát se privilegií v oblasti zajištění obrany a bezpečnosti; snížená schopnost akomodace bezpečnostních složek v rámci spolupráce s privátním sektorem; problematika ochrany utajovaných skutečností; problematika ochrany veřejných investic a veřejného zájmu v případě převzetí smluvně delegovaných bezpečnostních funkcí zpět bezpečnostními složkami (např. v krizové situaci apod.).

S aplikací některých nových opatření především v oblasti vnitřní bezpečnosti státu počítá i novelizovaná Bezpečnostní strategie České republiky, přijatá usnesením vlády č. 1254 ze dne 10. prosince 2003. Mechanismy PPP by se mohly v budoucnu mohly stát platformou pro spolupráci mezi resortem vnitra a obrany a privátním či občanským sektorem.

Navrhuje se proto provedení analýzy možností projektů PPP v resortu vnitra a obrany, která by zmapovala možnosti PPP projektů např. v oblastech aplikovaného výzkumu, logistického zabezpečení, elektronických komunikací, pronájmu servisních služeb, přenesení některých servisních administrativních činností na smluvní subjekty apod.

III. NÁVRH GESTORŮ A SPOLUGESTORŮ

Gestor: MV, MO

Spolugestor: MF

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
1. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
1. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
2. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 11/2

Název: Zpráva o stavu zajištění vnitřní bezpečnosti

I. Schválené zadání

V rámci přípravy Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR, která bude ve dvouletých periodách zpracovávána na základě novelizované BS ČR, vypracuje resort vnitra Zprávu o stavu zajištění vnitřní bezpečnosti ČR, která umožní identifikaci aktuálních hrozeb a rizik v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a přispěje i ke stanovení priorit, na které se bude bezpečnostní politika resortu v rámci všech svých modů (represe-prevence-legislativa) v dalším dvouletém období soustředit. Stanovené priority v oblasti vnitřní bezpečnosti by pak měly být ve shodě s působností a kompetencemi zpravodajských služeb reflektovány v tzv. zpravodajských prioritách (především pro služby s vnitřní působností).

Navrhované řešení:

Počínaje rokem 2005 zpracovat ve dvouletých intervalech Zprávu o stavu zajištění vnitřní bezpečnosti ČR, jež by zároveň byla součástí Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR, která bude na základě novelizované BS ČR ve dvouletých intervalech předkládána vládě. Procedurálně propojit závěry Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR s procesem stanovování zpravodajských priorit.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Počínaje rokem 2005 bude ve dvouletých intervalech zpracována Zpráva o stavu zajištění vnitřní bezpečnosti ČR, jež bude součástí Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR, která bude na základě novelizované BS ČR ve dvouletých intervalech předkládána vládě. Zpráva o stavu zajištění vnitřní bezpečnosti ČR nebude představovat samostatný výstup resortu vnitra, ale bude součástí každoroční Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
dle harmonogramu pro přípravu Zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 11/3

Název: Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnostní politiky

I. Schválené zadání

V rámci resortu vnitra i bezpečnostního systému ČR je nedostatečně pokryta potřeba akademického pracoviště pro bezpečnostní problematiku a vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnostní politiky (nejen se selektivním zaměřením na problematiku PČR či AČR, popř. dílčí problematiku ochrany obyvatelstva vyučovanou na Fakultě bezpečnostního inženýrství Vysoké školy báňské–Technické univerzity v Ostravě a Fakultě ekonomiky a managementu Univerzity obrany v Brně). Policejní akademie ČR by v budoucnu měla pokrývat problematiku vnitřní bezpečnostní politiky ve všech podstatných oblastech.

Jako problematická se jeví i neprovázanost vzdělávacích systémů bezpečnostních složek v ČR a absence vzdělávacího systému aktérů bezpečnostních složek ČR, který by jim poskytoval společný základ a následné možnosti specializace na konkrétní problematiku a usnadňoval možnou rotaci osob v rámci bezpečnostních složek.

V ČR též neexistuje akademický institut připravující pro výkon povolání vyšší úředníky veřejné správy (jako např. l'ENA ve Francii), v rámci něž by bylo možné seznamovat posluchače s problematikou bezpečnosti.

Navrhované řešení:

Přizpůsobit profil Policejní akademie ČR novým požadavkům na vzdělávání v oblasti vnitřní bezpečnosti.

Postupně definovat „společný základ“ vzdělávacích systémů příslušníků bezpečnostních složek ČR; hledat způsoby využití stávajících vzdělávacích kapacit v oblasti bezpečnosti pro co nejširší okruh aktérů v bezpečnostní oblasti.

Zvážit ustavení vzdělávací instituce pro oblast veřejné správy.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

A) Vzdělávání v oblasti bezpečnosti

Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnostní politiky je v ČR roztrženo do mnoha studijních oborů, které dílčím způsobem zasahují do oblasti bezpečnostní politiky. Stávající stav lze považovat za uspokojivý především z hlediska existující konkurence nabídky jednotlivých vysokých škol a univerzit.

Zástupci fakult, které nabízejí studijní obory související s bezpečnostní politikou, mají navíc stále intenzivnější zájem na spolupráci se zástupci veřejné správy a těch pracovišť resortů MV, MZV a MO, které jsou za přípravu bezpečnostní politiky odpovědné. Jako příklad lze uvést FSV UK Praha, FSS MU Brno, FBI VŠB – TU Ostrava či FEU Univerzity obrany Brno.

Navrhovaným řešením je v této oblasti intenzivněji zapojit stávající katedry a fakulty do oblasti výzkumu a vývoje v rámci silových resortů a nabízet absolventům příslušných studijních oborů možnost uplatnění na poli bezpečnostní politiky či souvisejících disciplín. Výzkum a vývoj je dále zapotřebí úžeji propojit s vědeckovýzkumnou základnou vysokého školství, Akademie věd ČR, výzkumných ústavů a dalších subjektů.

Řešení: Provést audit stávající nabídky studijních programů, které souvisejí s problematikou bezpečnosti. Doporučit MV, MO a MZV využití kapacit těchto pracovišť pro informační a výzkumné potřeby resortu.

Koordinaci procesu vzdělávání řešit a realizovat v úzké návaznosti na schválenou „Aktualizaci koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení“ (viz usnesení BRS č. 14/2004; gestor MV), včetně zapojení vysokých (s důrazem na VŠB – TU Ostrava, Universitu obrany a Policejní akademii), vyšších odborných a středních škol a Institutu státní správy a Institutu místní správy.

Návrh gestorů a spolugestorů

Gesce: MO, MV, MZV

Spolugestor: MŠMT

Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
1. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
1. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
1. pololetí 2006

B) Neprovázanost vzdělávacích systémů bezpečnostních složek v ČR

Neprovázanost a „resortismus“ ve vzdělávání bezpečnostních složek představuje systémový problém. Na základě § 94 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, vzdělávají vojenské vysoké školy odborníky zejména pro ozbrojené síly. Mohou však na nich studovat též studenti, kteří nejsou vojáky v činné službě, což lze v plném rozsahu využít ve prospěch vzdělávání pro potřeby bezpečnostního systému ČR.

Policejní akademie pak vzdělává odborníky zejména pro bezpečnostní sbory. Mohou však na ni studovat studenti, kteří nejsou příslušníky těchto sborů.

Záměr definovat určitý „společný základ“ pro vytvoření studijních programů pro vzdělávání příslušníků bezpečnostních složek ČR a hledat způsoby využití stávajících vzdělávacích kapacit v oblasti bezpečnosti pro co nejširší okruh aktérů v bezpečnostní oblasti koliduje s nemožností správních orgánů (např. ministra vnitra) ovlivnit aspoň dílčím způsobem složení výuky na těchto vysokých školách (§ 95, odst. 8, 9 citovaného zákona). Tento stav je paradoxní vzhledem k situaci, kdy je Policejní akademie ČR plně hrazena z rozpočtu MV.

Náprava stavu musí být hledána v harmonii se zachováním základních akademických svobod. Příslušným ministerstvům však musí být umožněno efektivněji promítnout své potřeby na vzdělávání a profil budoucích absolventů do struktury vzdělávacích programů.

Řešení: Připravit analýzu možností tvorby „společného minima“, ve studijních programech, které vysoké školy předkládají k akreditaci Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a poskytnout je k využití vysokým školám, aby je bylo možné zohlednit.

NÁVRH GESTORŮ A SPOLUGESTORŮ

Gestor: MV, MO
Spolugestor: MŠMT

TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
1. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
1. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
2. pololetí 2006

C) Vzdělávací instituce pro oblast veřejné správy

V ČR neexistuje institucionalizovaná státní platforma pro vzdělávání úředníků státní správy. Podobnou roli sehrává např. L'ENA (Národní škola pro administrativu) ve Francii. ENA zabezpečuje pro potřebu státní a veřejné správy ve Francii potřebu aplikovaného a na praxi zaměřeného vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a specializačních kurzů pro manažery, personalisty, ekonomy, odborníky v oblasti bezpečnosti ad.

Vzdělávací programy se dotýkají jak vnitřních záležitostí veřejné správy, tak mezinárodního a evropského kontextu problematik, veřejného a správního práva, ekonomické a rozpočtové problematiky, krizového řízení, evropské bezpečnostní a obranné politiky atd. Struktura vzdělávání na ENA je průběžně konzultována se všemi relevantními státními úřady, které do ní mohou promítat své požadavky.

Řešení: Provedení auditu zaměřením stávajících vzdělávacích institucí na vzdělávání úředníků ve veřejné správě (včetně úředníků krajů a obcí) a vytvoření cílených programů pro jejich přípravu.

Koordinaci procesu vzdělávání řešit a realizovat v úzké návaznosti na schválenou „Aktualizaci koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení“ (viz usnesení BRS č. 14/2004; gestor MV), včetně zapojení vysokých (s důrazem na VŠB – TU Ostrava, Universitu obrany a Policejní akademii), vyšších odborných a středních škol a Institutu státní správy a Institutu místní správy.

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: ÚV – odbor řízení lidských zdrojů ve správních úřadech
Spolugestor: MV, MŠMT, MF, MO

Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
2. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
2. pololetí 2006
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
2. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 11/4

Název: Výzkumná činnost v resortu vnitra

I. Schválené zadání

Dílčím nedostatkem resortu vnitra (především ve srovnání s resortem obrany, zahraničních věcí a spravedlnosti) je nedostatečná disponibilní kapacita výzkumné činnosti a nedostatek analytických a komparativních materiálů v předmětné oblasti. Výzkum a vývoj v rámci resortu vnitra nedostatečně reaguje na aktuální politiku vlády v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, neposkytuje systematické výstupy o aktuálních bezpečnostních hrozbách a rizicích a není s to analytickým pracovním resortu vnitra poskytovat komplexní výstupy. V tomto ohledu by měla být zvážena budoucí úloha Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP), který je součástí Ministerstva spravedlnosti, v systému.

Navrhované řešení:

Akademická produkce Policejní akademie ČR musí být v budoucnu schopna efektivněji pokrýt poptávku odborů resortů vnitra vytvářejících bezpečnostní politiku resortu i dalších věcných úseků resortu po aktuálních analytických a komparativních materiálech v oblastech prioritního zájmu (např. terorismus, organizovaný zločin, korupce, finanční kriminalita atd.). Policejní akademie ČR má intenzivněji participovat při řešení koncepčních a strategických projektů resortu vnitra a ve své akademické produkci pružněji reagovat na priority resortu vnitra. Alternativním řešením je vytvoření institutu pro výzkum v oblasti vnitřní bezpečnosti (využit zkušenosti zemí EU, které podobné instituty v posledních letech zřídily – Francie, Švédsko, Švýcarsko, Holandsko).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Nelegislativní opatření ve vztahu Ministerstva vnitra a Policejní akademie ČR:

Akademická produkce Policejní akademie ČR musí být v budoucnu schopna efektivněji pokrýt poptávku odborů resortů vnitra vytvářejících bezpečnostní politiku resortu i dalších věcných úseků resortu po aktuálních analytických a komparativních materiálech v oblastech prioritního zájmu (např. terorismus, organizovaný zločin, korupce, finanční kriminalita atd.).

Policejní akademie ČR musí daleko intenzivněji participovat při řešení koncepčních a strategických projektů resortu vnitra a ve své akademické produkci pružněji na priority resortu vnitra reagovat.

Řešení: Zákonem je zapotřebí upřesnit pravomoci ministerstva vnitra vůči Policejní akademii ČR. Vytvořit silnou vazbu mezi výzkumem a vývojem v resortu a nasměrováním činnosti Policejní akademie v oblasti výzkumu a vzdělávání.

Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

IV. TERMÍN ZPRACOVÁNÍ

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
1. pololetí 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
1. pololetí 2006

- c) předložení návrhu optimalizace vlády
1. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 12/1

Název: Zpravodajský systém ČR

I. Schválené zadání

V odborných diskusích zpravodajské komunity je požadováno optimalizovat každodenní řízení efektivní komunikace uvnitř zpravodajského systému, komunikace mezi zpravodajským systémem a jeho okolím v bezpečnostním systému ČR a zajištění trvalé zpětné vazby mezi zpravodajskými službami a oprávněnými uživateli zpravodajských informací.

Diskuse v rámci VZČ v letech 2002-2004 a diskuse vedené zpravodajskou komunitou opakovaně poukazují na potřebu pracovního orgánu pro koordinaci zpravodajských služeb (nedostatek faktické, pracovní koordinace), který by byl efektivním nástrojem řídicí činnosti vlády a který by na základě zpravodajských informací a všech dalších dostupných informačních zdrojů v reálném čase vytvářel prostor pro rychlé a koordinované nasměrování činnosti služeb a pro tvorbu analýz a vyhodnocení dostupných zdrojů pro hlavní aktéry bezpečnostní politiky ČR na centrální úrovni (MV, MO, MZV, ÚV ad.) a pro ostatní ústavní činitele. Jedním z důležitých motivů koordinace zpravodajského systému je i konfrontace s novými hrozbami a riziky, které se zejména po r. 2001 objevily.

Navrhované řešení:

Cílovým stavem je několikavrstvý koordinační orgán ve struktuře BRS, jehož činnost bude spočívat v praktické koordinaci zpravodajských služeb samotných, v propojování zpravodajských služeb a jejich zákazníků a tvorbě komplexních analytických výstupů k aktuálním hrozbám a rizikům. Doporučujeme cestu postupných kroků na základě ověřování v pilotních projektech.

II. NAVRHOVANÝ POSTUP OPTIMALIZACE

Má-li zpravodajský systém efektivně fungovat, je potřeba vhodným způsobem naplnit tyto aspekty:

- koordinovat decentralizovaný sběr informací s cílem využití reálných možností jednotlivých zpravodajských služeb a vyloučit zbytečné duplikace,
- posílit kooperaci při vyhodnocování (analýze) získaných informací,
- udržovat nutnou komunikaci uvnitř zpravodajského systému a s příslušnými orgány státní správy,
- vytvořit potřebné koordinační mechanismy.

Nově proto na základě výše uvedeného bylo Výborem pro zpravodajskou činnost (dále jen „VZČ“) zřízeno Kolegium ředitelů zpravodajských služeb (dále jen „Kolegium“)². Členy Kolegia jsou ředitelé jednotlivých zpravodajských služeb a ředitel sekce předsedy vlády Úřadu vlády České republiky.

2) Viz usnesení Výboru pro zpravodajskou činnost č. 120 ze dne 10. března 2005 k materiálu „Zakotvení a koordinace zpravodajského systému v rámci připravované optimalizace současného bezpečnostního systému České republiky“.

Kolegium plní zejména tyto úkoly:

- podílí se na zpracování návrhu priorit plnění úkolů zpravodajských služeb zejména s cílem vyloučit duplikace a v co nejvyšší míře využít reálné možnosti jednotlivých zpravodajských služeb,
- koordinuje plnění úkolů uložených zpravodajským službám,
- určuje gestora zpracování konečného výstupu (informace),
- projednává zadání úkolu Společné zpravodajské skupině (viz dále),
- v případě potřeby projednává konečný výstup předložený gestorem,
- navrhuje způsob předání a adresáty konečného výstupu,
- projednává informaci o využití výstupů informační činnosti jednotlivými adresáty,
- v případě podstatně odlišných závěrů informačních výstupů získaných zpravodajskými službami ke stejnému objektu zájmu projednává tyto informace se snahou o dosažení jednotného závěru.

Zpracováním příslušného souhrnného výstupu v souvislosti s plněním úkolu vlády, prezidenta republiky či v souvislosti s realizací působnosti zpravodajských služeb, bude pověřen nižší koordinační článek, a to v kontextu zpřesňujících kritérií formulovaných Kolegiem s cílem maximalizovat informační přínos daného výstupu na základě kooperativního úsilí.

K tomuto účelu se využívá institut již existující Společné zpravodajské skupiny, která byla vytvořena jako *ad hoc* skupina ke sledování problematiky terorismu. Tato skupinu je transformována do podoby pružného projektového týmu s vazbou na Kolegium. Návrh Statutu Společné zpravodajské skupiny byl projednán na březnové schůzi VZČ³ a poté na červnové schůzi Bezpečnostní rady státu⁴.

Má-li být zpravodajský systém efektivní, tj. účinný a hospodárný, je nutnou podmínkou jeho otevřenost vzhledem k uživatelskému prostředí. Proto je potřebné institucionálně vytvořit podmínky pro pravidelné vyhodnocování zpětné vazby mezi zpravodajskými službami a uživatelským prostředím (prezident, vláda, věcně příslušné orgány státní správy) s cílem harmonizovat priority zpravodajské činnosti s požadavky státní správy.

K tomuto účelu se zřizuje v rámci sekce předsedy vlády Úřadu vlády České republiky samostatná skupina s názvem Pracovní skupina koordinátora zpravodajských služeb (dále jen „Pracovní skupina“), která se bude nejen účastnit práce Společné zpravodajské skupiny prostřednictvím svého vedoucího a zajišťovat roli jejího sekretariátu, ale primárně bude soustavným způsobem zabezpečovat pravidelné hodnocení zpětné vazby zejména mezi zpravodajskými službami a uživatelským prostředím a tato hodnocení prostřednictvím ředitele sekce předsedy vlády bude předkládat na jednání VZČ a Kolegia.

Pracovní skupina má tyto úkoly:

- plní roli sekretariátu Společné zpravodajské skupiny,
- odpovídá za kontrolu plnění doporučení a úkolů formulovaných na zasedání Kolegia a Společné zpravodajské skupiny,
- sleduje plnění úkolů zadaných zpravodajským službám vládou,

3 Viz usnesení Výboru pro zpravodajskou činnost č. 121 ze dne 10. března 2005 k materiálu „Standardizace a Statut Společné zpravodajské skupiny“.

4 Viz usnesení Bezpečnostní rady státu č. 7/D ze dne 7. října 2004.

- eviduje jednotlivé zpravodajské výstupy,
- v případě výrazně odlišných závěrů poskytnutých zpravodajskými službami ke stejnému objektu zájmu navrhuje jejich projednání v Kolegiu s cílem jejich sladění.

Uvedené mechanismy jsou obsaženy v materiálu „Zakotvení a koordinace zpravodajského systému v rámci připravované optimalizace současného bezpečnostního systému České republiky“, který byl po projednání na březnové schůzi VZČ.

Diskuse o podobě aplikace koordinačních mechanismů zpravodajských služeb probíhají ve větší či menší míře od počátku 90. let do současnosti, nicméně až ustavením VZČ v rámci struktury BRS byly vytvořeny vhodné systémové podmínky pro koordinaci zpravodajských služeb.

Stále více se však projevuje přirozené kooperační úsilí v rámci zpravodajského systému s cílem zajistit tzv. každodenní komunikaci při plnění stanovených úkolů. V tomto kontextu materiál navrhuje možné směry rozvoje tak, aby zpravodajský systém byl konzistentní a postupnými kroky směřoval k realizaci cíle, tj. k vybudování víceúrovňového koordinačního modelu, který bude podporován potřebným jednotným utajeným komunikačním systémem umožňujícím přenos dat v elektronické podobě a zajištěním potřebné zpětné vazby s uživatelským prostředím.

Zvážena by měla být i koordinační činnost Pracovní skupiny koordinátora zpravodajských služeb ČR vůči připravovanému orgánu pro koordinaci zpravodajství NATO na velitelství v Bruselu.

V předstihu ale nelze predikovat, zda navržený kooperační model bude fungovat od svého počátku optimálním způsobem. S ohledem na metodu realizace víceúrovňového koordinačního modelu cestou postupných kroků se doporučuje, aby bylo v průběhu 4. čtvrtletí 2005 provede vyhodnocení činnosti uvedených prvků z hlediska přínosů a negativ a provede se případná korekce slabých míst a doplnění mezer.

III. NÁVRH GESTORŮ

Gestor: ÚV

Spolugestor: MV, MO, MZV, BIS

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
březen 2005

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 12/2

Název: Zpravodajský systém ČR

I. SCHVÁLENÉ ZADÁNÍ

Diskuse o zpravodajském systému ČR opakovaně poukazuje na problémy stávajícího rozložení ministerských odpovědností za zpravodajské služby. Ministr zahraničních věcí je připraven převzít vyšší politickou odpovědnost za chod civilní rozvědky. MZV postrádá legislativní možnost přímého úkolování ÚZSI ministrem zahraničních věcí podle aktuálních potřeb.

Zpravodajský systém tvoří součást celkového bezpečnostního systému ČR a je proto nanejvýš vhodné, aby jeho případná rekonstrukce byla prováděna současně s optimalizací bezpečnostního systému ČR. Do případné rekonstrukce zpravodajského systému ČR by se měly významně promítnout i výsledky analýzy oprávnění zpravodajských služeb.

Navrhované řešení:

Vypracovat varianty rozložení odpovědností za zpravodajské služby při současném dělení služeb na vojenské a civilní.

II. Postup optimalizace

Legislativně zabezpečit sloučení Vojenského obranného zpravodajství a Vojenské zpravodajské služby do Vojenského zpravodajství, které je již v resortu obrany z rozhodnutí ministra obrany organizačně realizováno od 1.1. 2005. Jako poslanecká iniciativa byl připraven návrh zákona, který byl postupně projednán ve VOP, BRS, LRV. Po schválení by měl platit od 1. 1. 2006.

Ostatní úkoly bodu 12/2 budou plněny ve spolupráci s ostatními zpravodajskými službami.

Opatření nelegislativní povahy:

Vypracovat analýzu a varianty rozložení ministerských odpovědností za zpravodajské služby. V souvislosti s nutností zajistit zpravodajským službám a Policii ČR schopnost účinně bojovat proti hrozbám mezinárodního terorismu, reagovat na podněty a žádosti příslušných zahraničních orgánů a být tak rovnocennými a účinnými partnery byla na jaře 2004 zpracována analýza rozsahu zákonných oprávnění zpravodajských služeb a Policie ČR potřebných pro plnění jejich úkolů při potírání mezinárodního terorismu. Analýza byla schválena Výborem pro zpravodajskou činnost a Bezpečnostní radou státu a předložena vládě k projednání. Analýza by mohla sloužit jako jeden z relevantních podkladů pro plnění úkolu.

Opatření legislativní povahy:

Na základě provedené analýzy rozsahu zákonných oprávnění zpravodajských služeb a Policie ČR a úvahy o budoucí struktuře zpravodajských služeb ČR zpracovat potřebné legislativní změny příslušných zákonů.

III. Návrh gestorů a spolugestorů za provedení navrhovaných úprav

Gestor: ÚV

Spolugestor: MV, MO, MZV, BIS

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
prosinec 2006
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS

- 1. pololetí 2007*
- c) předložení návrhu optimalizace vlády
- 1. pololetí 2007*

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 12/3

Název: Zpravodajský systém ČR – zákon o kontrole zpravodajských služeb ČR

I. SCHVÁLENÉ ZADÁNÍ

Absentuje zákon o kontrole zpravodajských služeb ČR.

Navrhované řešení:

Vypracovat legislativní úpravu kontroly zpravodajské činnosti (návrh již existuje a je v současné době předmětem posuzování na půdě VOB). Oproti současnému stavu by mělo být záměrem navrhovaných změn, aby parlamentní kontrole podléhaly všechny zpravodajské služby ČR (BIS, ÚZSI, VZ).

II. Postup optimalizace

Úprava systému zpravodajských služeb a případné zpřesnění jejich oprávnění je v Parlamentu ČR podmiňováno vytvořením podmínek pro komplexní a efektivnější kontrolu činnosti zpravodajských služeb. Cílem prací by proto měla být komplexní úprava kontroly ZS, následovaná komplexní úpravou zákonných oprávnění zpravodajských služeb.

Pro zpracování úpravy zákonných oprávnění zpravodajských služeb by měla být základem Analýza rozsahu zákonných oprávnění zpravodajských služeb a Policie ČR potřebných pro plnění jejich úkolů při potírání terorismu. Zákonná oprávnění zpravodajských služeb by měla být doplněna o úpravu oprávnění k používání zpravodajské techniky (odposlech telekomunikačního provozu, listovní tajemství ap.), a to adekvátně k jejich působnosti a o oprávnění při nakládání s prostředky státního rozpočtu, a s majetkem státu a v oblasti sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění.

Parlamentní kontrolu zpravodajských služeb předpokládá i ustanovení § 12 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, a následně přijatá snesení vlády č. 479 z 19. května 2004 k Národnímu akčnímu plánu boje proti terorismu, usnesení Bezpečnostní rady státu č. 9 ze dne 7. října 2004 k Analýze rozsahu zákonných oprávnění zpravodajských služeb a Policie ČR potřebných pro plnění jejich úkolů při potírání mezinárodního terorismu a usnesení Bezpečnostní rady státu č. 3/2004 k Závěrům analýzy bezpečnostního systému ČR.

Přijetí zvláštního zákona, který upraví kontrolu zpravodajských služeb České republiky, předpokládá také zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (ustanovení § 29 odst. 3). K naplnění uvedených požadavků byl na podzim roku 2004 zpracován „Souhrn věcných řešení kontroly zpravodajských služeb Parlamentem České republiky“. Materiál byl dne 18. listopadu 2004 projednán a schválen Výborem pro zpravodajskou činnost a následně byl předložen k projednání Výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Na základě předloženého materiálu je zapotřebí vypracovat legislativní úpravu kontroly činnosti zpravodajských služeb. Oproti stávajícímu stavu by mělo dojít k vytvoření kontrolního orgánu pro všechny zpravodajské služby České republiky. Návrh předpokládá zřízení jednak společného parlamentního kontrolního orgánu a jednak zřízení nezávislého kontrolního orgánu. Parlamentní kontrolní orgán by měl provádět kontrolu komplexní, a to na základě předložených zpráv, informací či vysvětlení. Informace by byl oprávněn žádat v rozsahu své působnosti. Mělo by se jednat zejména o kontrolu využití prostředků zpravodajské služby, jež mohou zasahovat do základních práv a svobod občanů, čerpání ze státního rozpočtu a souladu vnitřních předpisů zpravodajské služby s právním řádem České republiky. Nepředpokládá se, že by tento kontrolní orgán prováděl šetření v konkrétním neuzavřeném případě (tzn., že by byl oprávněn požadovat „živé“ informace). Tuto činnost návrh přenechává, z důvodu zajištění nestrannosti, nezávislosti a odbornosti, nezávislému

kontrolnímu orgánu, který by měl kontrolu zahajovat právě na základě podnětu parlamentního kontrolního orgánu. Dále návrh popisuje rozsah oprávnění kontrolního orgánu, jeho složení a způsob provádění kontroly.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gesce: ÚV

Spolugesce: MV, MZV, MO, BIS

IV. Termín zpracování

- e) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
2. pololetí 2006
- f) projednání návrhu optimalizace v BRS
2. pololetí 2006
- g) předložení návrhu optimalizace vládě
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 13/1

Název: Oblast obrany

I. Schválené zadání

Je nutné provést novelizaci ústavního zákona o bezpečnosti ČR, branného zákona a dalších zákonů z hlediska dopadů schválené reformy ozbrojených sil ČR a vytvoření právních podmínek pro realizaci předběžných opatření jako stavu ve státě, při kterém bude nahrazen princip dobrovolnosti v zapojení občana do obrany ČR za princip povinnosti.

Navrhované řešení:

Předložit návrhy novelizace příslušných právních předpisů.

II. Navrhovaný postup optimalizace

Pro situace, ve kterých ozbrojené síly ČR a bezpečnostní a záchranné sbory nebudou plně schopné zajistit úkoly obrany (vyplývající z politicko-vojenských ambicí ČR) nebo řešit nevojenské krizové situace, je nutno vytvořit podmínky k:

- zapojení občanů do obrany státu v předstihu, ještě před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, a to nahrazením principu dobrovolnosti - principem povinnosti;
- vytvoření mechanismu (např. předběžná opatření), který umožní především doplňovat ozbrojené síly ČR občany a vojáky v záloze a provádět jejich výcvik, včetně doplnění věcnými prostředky již v době míru; zejména, půjde-li o hrozbu vnějšího ohrožení státu nebo plnění mezinárodních závazků o společné obraně a vyžaduje-li situace následné provedení mobilizace;
- nezbytnému doplňování a plnění konkrétně stanovených úkolů orgánů státní správy, právnických a fyzických osob, bezpečnostních a záchranných sborům, ať už se podílejí na zajišťování obrany ČR nebo na řešení nevojenských krizových situací;
- zahájení příprav k zajištění mobilizačních dodávek a vyhlášení nezbytných regulačních opatření.

Navrhovaná opatření bude zapotřebí zpracovat do návrhů úprav zákonů „branného a krizového zákonodárství“, zákonů stanovujících služební poměry příslušníků ozbrojených a záchranných sborů, případně dalších zákonů a právních předpisů, dotčených provedenými úpravami.

Přestože usnesení vlády ukládá provést i novelizaci ústavního zákona o bezpečnosti ČR, bylo na jednání mezi MO a Legislativní radou vlády dohodnuto řešit úpravu cestou příslušných branných a krizových zákonů. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR (čl. 3 a 4) není potřebné upravovat, neboť obsahuje potřebná ustanovení, tj. „povinnosti k zajišťování bezpečnosti ČR, rozsah branné povinnosti, úkoly ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům, záchranným sborům a havarijním službám, jejich organizaci, přípravu a doplňování a právní poměry jejich příslušníků“ s tím, že rozsah povinností a další podrobnosti **stanoví zákon**. Z toho lze odvodit, že potřebné legislativní podmínky je nezbytné zpracovat do novel příslušných zákonů (především zákona č. 585/2004 Sb., ale i dalších zákonů branné a krizové legislativy).

a) legislativní opatření

Navrhuje se v zákonech č. 585/2004 Sb., 222/1999 Sb., 219/1999 Sb., 220/1999 Sb., 221/1999 Sb. a v Zákoníku práce provést úpravy obsahující následná opatření:

- definovat „předběžná opatření“ a stanovit úkoly k realizaci ozbrojeným silám, popř. ozbrojeným bezpečnostním sborům, záchranným sborům a havarijním službám;
- předběžná opatření vyhláší vláda na návrh MO (na doporučení BRS) konkrétní předběžná opatření (např. formou nařízení vlády), kterým se umožní provedení některých opatření k zabezpečení bezpečnosti ČR v předstihu, ještě v době míru, současně stanovit vládě povinnost neprodleně informovat Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR, která může tato opatření zrušit;
- v rámci opatření umožnit povinný výkon branné povinnosti, zahájit odvodní řízení a výcvik vojáků v záloze, např. formou povinného vojenského cvičení a povolání vojáků v záloze do vojenské činné služby ještě před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu;
- umožnit povolávání občanů nebo vojáků v záloze do služebního poměru před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu;
- umožnit výkon činné služby povoláním občanům nebo vojákům v záloze před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu;
- připravit návrh zákona o mimořádné službě, řešící právní úpravu služebních poměrů vojáků za stavu ohrožení státu a za válečného stavu;
- doplnit možnost vysílání vojáků v aktivní záloze do zahraničí a upravit jejich složení s povinností plnění úkolů vyplývajících ze smluvního vztahu;
- stanovit oprávnění vládě na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit práva a povinnosti právnických a fyzických osob.

Souběžně provést dílčí úpravy v zákonech č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, č. 238/2000 Sb., o HZS ČR, č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, č. 239/2000 Sb., o IZS, č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, které budou vytvářet předpoklady pro nezbytné doplňování sil a prostředků složek IZS a zajišťovat výrobu nebo výstavbu k zabezpečení oblasti ochrany obyvatelstva.

b) nelegislativní opatření

Do „Konceptu mobilizace ozbrojených sil ČR“ zpracovat předběžná opatření (oblasti opatření, seznam opatření“, včetně úkolů požadovaných plnit orgány státní správy, právnickými a fyzickými osobami, bezpečnostními a záchrannými sbory, které se podílejí na zajišťování bezpečnosti ČR nebo na řešení nevojenských krizových situací.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MO

Spolugestor: MV, MF, SSHR ad.

IV. Termíny zpracování

- a) zpracovat a předložit „Konceptu mobilizace OS ČR“ k projednání vládě:
prosinec 2005

- b) zařadit do „Plánu práce Legislativní rady vlády“ (LRV) projednání návrhů změn dotčených právních předpisů úpravy tab. 13/1 ve druhém pololetí r. 2006
březen 2006
- c) předložení návrhu na novelizaci dotčených zákonů a souvisejících právních předpisů Legislativní radě vlády
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 13/2

Název: Oblast obrany

I. Schválené zadání

V souladu se stávajícími právními předpisy je část věcné náplně plánování obrany státu, koordinované MO, resp. Výborem pro obranné plánování (VOP), současně řešena v rámci krizového plánování a civilního nouzového plánování, koordinovaného MV, resp. Výborem pro civilní nouzové plánování (VCNP). Je žádoucí přijmout opatření k užšímu propojení obou systémů v rámci komplexního plánování bezpečnosti ČR.

Navrhované řešení:

Vypracovat návrhy věcných a legislativních opatření k užšímu propojení systémů plánování obrany státu s krizovým plánováním, resp. civilním nouzovým plánováním (CNP).

Počínaje rokem 2005 resortem obrany zpracovávat ve dvouletých intervalech „Zprávu o zajištění obrany ČR“ jako součást „Zprávy o zajištění bezpečnosti ČR“. V této zprávě vyhodnotit stav zajištění obrany státu ve všech oblastech (včetně legislativní), zejména zpracování Plánu obrany státu na základě nařízení vlády č. 51/2004 Sb.

II. Navrhovaný postup optimalizace

V rámci komplexního plánování bezpečnosti ČR, pro docílení užšího propojení systému plánování (obránného, krizového, havarijního včetně pojmu civilní nouzové plánování, který dosud nebyl v právních předpisech ČR zatím definován), je nezbytné provést podrobnou systémovou a legislativní analýzu vztahujících se k procesu plánování a ke všem právním předpisům.

Na základě provedené analýzy navrhnout zejména ujednocení používaných pojmů a způsob zpracování jednotlivých plánovacích dokumentů (obránné, krizové a havarijní plánovací dokumenty), s přihlédnutím k vazbám na systém plánování v NATO a EU. Výsledky analýzy dále využít pro zpracování návrhu změn příslušných právních předpisů.

a) legislativní opatření

Na základě provedené podrobné analýzy vypracovat návrhy legislativních opatření, a to s přihlédnutím k návrhu zákona o územně správním členění státu a zákona, kterým se budou měnit některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o územně správním členění státu. Tyto zákony budou mít dopad jak do branné tak i krizové legislativy.

V rámci toho je nezbytné zaměřit se zejména na změnu předmětných zákonů v těchto oblastech:

- ujasnit postavení, místo a úlohu civilního nouzového plánování;
- zvážit, zda mezi krizové stavy zařadit i válečný stav;
- sjednotit postavení a kompetence orgánů krizového řízení v jednotlivých úrovních, zejména však ve vztahu k obcím s rozšířenou působností;
- upravit definici obranného plánování ČR;
- sjednotit obsah pojmů používaných v jednotlivých zákonech, včetně způsobu vyžadování, např. pracovní povinnost, pracovní výpomoc, věcné prostředky;

- právní předpisy upravující způsob zpracování jednotlivých plánů provázat tak, aby byly odstraněny duplicitní části/údaje, např. sjednotit zpracování přílohových částí krizového plánu a plánu obrany, resp. dílčích plánů obrany, týkajících se přehledu sil a prostředků, plánu nezbytných dodávek a plánu hospodářské mobilizace apod.;
- stanovit, že dílčí plány obrany, zpracováváné podle zvláštního právního předpisu, jsou samostatnou částí krizového plánu (jako jeden z jeho operačních plánů).

Navrhovaná legislativní opatření se musí promítnout zejména do následně uvedených zákonů: č. 219/1999 Sb., č. 222/1999 Sb., č. 238/2000 Sb., č. 239/2000 Sb., č. 240/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., případně dalších a do všech souvisejících právních předpisů.

b) nelegislativní opatření

Při sjednocování systému plánování obrany, krizového plánování a civilního nouzového plánování je nutné vzít v úvahu i systémy zavedené v NATO a EU. Je nezbytné definovat pojem civilního nouzového plánování a jeho místo a postavení v rámci bezpečnostního systému ČR. K tomu využít nově vytvářenou „Koncepci civilního nouzového plánování ČR“, jejímž gestorem je MV - GŘ HZS ČR.

K provedení navržené analýzy právních předpisů vztahujících se k procesu plánování zřídit mezirezortní pracovní tým složený ze zástupců MO, MV a SSHR, případně dalších, za gesce MV.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MV

Spolugestor: MO, MF, SSHR, Krajské úřady ad.

IV. Termíny zpracování

- a) zpracovat a projednat návrh „Koncepce CNP“ ve VCNP
září 2005
- b) zpracovat a předložit „Analýzu všech právních předpisů vztahujících se k procesům plánování“ do BRS
1. pololetí 2006
- c) předložení návrhu na novelizaci dotčených zákonů a souvisejících právních předpisů
legislativní radě vlády
1. pololetí 2007

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 14

Název: Ochrana občanů a majetku ČR v zahraničí

I. Schválené zadání

Ochrana občanů a majetku ČR v zahraničí v době mimořádné události, krizové situace a válečného stavu není zvláště upravena žádným zákonem a nepokrývá ji ani krizový zákon. Jediným dosavadním východiskem je kompetenční zákon (§6, odst. 3, písm. b), podle nějž MZV „zajišťuje ochranu práv a zájmů ČR a jejich občanů v zahraničí“. Částečně ji upravuje ústavní zákon č. 300/2000 Sb., změna Ústavy a ústavního zákona o bezpečnosti (čl. 43), podle nějž vláda může v určitých případech rozhodnout o vyslání ozbrojených sil ČR mimo její území. Obdobnou zmínku obsahuje i zákon o Policii ČR z hlediska možnosti působení policistů na území jiného státu.

Navrhované řešení:

Z důvodu koordinace činností zainteresovaných státních orgánů na ochraně práv a zájmů ČR (do nichž patří i ochrana občanů a majetku ČR) MZV v roce 2004 předložilo do BRS materiál s názvem „Zásady spolupráce státních orgánů při ohrožení práv a zájmů ČR a jejich občanů v případě zhoršení bezpečnostní situace v zahraničí nebo v případě mimořádné události v zahraničí“, který byl schválen usnesením č. 127 ze dne 13. července 2004.. Tento systém zásad spolupráce státních orgánů má za cíl zefektivnit koordinaci činností mezi státními orgány při řešení všech možných druhů mimořádných událostí v zahraničí, neboť jejich řešení není dostatečně upraveno krizovým zákonem. Na konkrétní způsob spolupráce budou uzavřeny dohody mezi MZV a příslušným ministerstvem nebo jiným správním úřadem a současně bude řešen i způsob financování řešení mimořádné události v zahraničí. MZV do tohoto materiálu také zapracovalo skutečnost, že na úrovni EU je spolupráce členských států EU (a tím i ČR) již upravena, a to „Směrnicí o konzulární ochraně občanů EU v případě krize ve třetích zemích“ (spolupráce států NATO ve stejné oblasti dosud není upravena žádným oficiálním dokumentem NATO).

II. Navrhovaný postup optimalizace:

a) legislativní opatření

Na základě usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 16. listopadu 2004 č. 15 k Vyhodnocení mezinárodních cvičení orgánů krizového řízení CMX a CME 2004 je Ministerstvu zahraničních věcí uloženo, aby se zabývalo legislativní úpravou přípravy na řešení a řešením mimořádných událostí v zahraničí, při nichž dochází k ohrožování práv a zájmů ČR a jejich občanů.

V součinnosti s MV a MO má být tento návrh zpracován do 30. června 2005.

b) nelegislativní opatření

Na základě usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 1. února 2005 č. 34 k Informaci o činnosti rozšířeného Krizového štábu Ministerstva zahraničních věcí v souvislosti s živelní katastrofou v Asii je Ministerstvu zahraničních věcí uloženo, připravit na základě zkušeností z řešení živelní katastrofy návrh aktualizace „Zásad spolupráce státních orgánů při ohrožení práv a zájmů ČR a jejich občanů v případě zhoršení bezpečnostní situace v zahraničí nebo v případě mimořádné události v zahraničí“.

V součinnosti s MV, MO, MZ, ÚV a SSHR tuto úpravu předložit do 31. května 2005 na schůzi BRS. Lze předpokládat, že aktualizace bude směřovat do oblasti spolupráce při ochraně a záchraně občanů ČR v zahraničí a do oblasti rozšířeného obsazení a fungování krizového štábu MZV.

III. Návrh gestorů a spolugestorů:

Gestor: MZV

Spolugestor: MV, MO, MZ, SSHR, ÚV, MF

Podle usnesení BRS č. 15 z 16. listopadu 2004 je gestorem MZV a spolugestorem MV a MO. Podle usnesení BRS č. 34 ze dne 1. února 2005 je gestorem MZV a spolugestorem MV, MO, MZ, ÚV a SSHR. MZV navrhuje, aby se resorty, které spolupracují s MZV pouze na plnění usnesení BRS č. 34, podílely i na spolupráci na plnění usnesení BRS č. 15.

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu legislativního opatření ve Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
červen 2005
projednání návrhu nelegislativního opatření ve Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
duben 2005
- b) projednání návrhu legislativního opatření v BRS
červenec 2005
projednání návrhu nelegislativního opatření v BRS
květen 2005
- c) předložení návrhu optimalizace vládní legislativní opatření – 1. pololetí 2006

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 15/1

Název: Fond solidarity

I. Schválené zadání

Jako členský stát EU byla ČR oprávněna na základě rozhodnutí Evropské rady čerpat prostředky z Fondu solidarity a případně dalších zdrojů EU na řešení následků krizových situací. Ačkoliv český právní řád počítá s možností financovat některé aktivity z mimorozpočtových zdrojů, neexistují aplikační právní předpisy pro použití těchto zdrojů.

Vytvořit podmínky pro využití prostředků Fondu solidarity a případně dalších zdrojů EU na řešení následků krizových situací a analyzovat potřebu legislativních a procesních úprav v této oblasti.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Pomoc z Fondu solidarity byla ustanovena v roce 2002 jako reakce EU na rozsáhlé záplavy v Čechách, Rakousku, Polsku a Německu. Jeho využití bylo podmíněno smlouvou mezi Evropskou komisí a ČR, ve které se specifikovaly podmínky použití prostředků a termíny využitelnosti.

Z hlediska vnitrostátní praxe se při použití prostředků postupuje plně v souladu s platným právním řádem, zejména se zákonem 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Možnost využití prostředků Fondu solidarity byla časově omezena do konce roku 2004. EU v platném rozpočtovém rámci nezachovala položku Fond solidarity. Na základě požadavků členských zemí však bylo dohodnuto, že počínaje rokem 2006 bude v případě krizových a mimořádných situací (především přírodních katastrof) možné využít obdobný mechanismus. Předpokládá se, že z rozpočtu EU bude vyčleňována přibližně 1 mld. EUR, které budou moci čerpat jak členské, tak i kandidátské země. Zvažuje se i možnost rozšíření na působnosti na oblast rychlé reakce.

Upřesnění modalit a podmínek využití se předpokládá zahájit v průběhu měsíce dubna 2005. Z těchto důvodů není možné v současné době připravit relevantní aplikační předpisy, mimo těch, které jsou vymezeny platnou národní legislativou.

V případě, že dojde ke kodifikaci zdrojů předurčených na řešení krizových situací, budou podmínky čerpání zpracovány do národních právních předpisů a příslušných smluvních dohod.

- a) opatření legislativní povahy: v současné době nejsou potřeba
- b) opatření nelegislativní povahy: Předpokládá se zpracování analýzy využitelnosti a podmínek použití prostředků a jejich soulad s národní legislativou, na základě které bude rozhodnuto o dalším postupu.

III. NÁVRH GESTORŮ/SPOLUGESTORŮ

Gestor: MF

Spolugestor: MZV, MV, MO

IV. TERMÍN OPTIMALIZACE

Analýzy využitelnosti a podmínek použití prostředků a jejich soulad s národní legislativou
prosinec 2005

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 15/2

Název: Vysílání civilních zaměstnanců do mezinárodních misí

I. Schválené zadání

V ČR existují systémová omezení pro vysílání civilních zaměstnanců do mezinárodních misí. Ve čtyřech prioritních oblastech civilního krizového řízení podle rozdělení EU – policie, podpora právního státu, civilní správa a civilní ochrana – jde o omezení v oblasti financí, lidských zdrojů, výběru a výcviku, a pracovně právních vztahů. Vysílání některých odborníků (především v oblasti civilní správy) omezují i zákonná ustanovení.

Navrhované řešení:

Mj. s ohledem na nutnost v červnu 2004 identifikovat a v listopadu téhož roku deklarovat do databáze EU kapacity ČR pro její mise, je třeba přistoupit ke změnám příslušných zákonných úprav.

II. Navrhovaný postup optimalizace:

Navrhuje se přistoupit ke změně vnitrostátního systému tak, aby umožňoval efektivní vysílání občanů ČR do zahraničních misí civilního charakteru. V této souvislosti je třeba nastavit systémové financování, upravit pracovněprávní náležitosti a vypracovat systém adekvátního výběru a předvýjezdové přípravy národních expertů.

Za účelem odstranění výše uvedených překážek vysílání vypracovalo MZV materiál s názvem „Vytvoření podmínek pro zapojení občanů České republiky do civilních misí EU a dalších mezinárodních vládních organizací“, který měl seznámit členy Bezpečnostní rady státu (BRS) s problematikou zapojení civilních expertů ČR do zahraničních civilních misí, poukázat na hlavní obtíže v této oblasti a navrhnout kroky vedoucí k jejich řešení. Tento materiál se netýká vysílání expertů v oblasti „emergency management“ (např. záchranné týmy, které provádějí záchranné a likvidační práce).

Dne 16. listopadu 2004 vzala BRS tento materiál na vědomí usnesením č. 10/2004. Tímto zároveň uložila ministru zahraničních věcí ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, vnitra, financí a ministrem práce a sociálních věcí vytvořit expertní skupiny v oblasti legislativní a finanční, jejichž úkolem by bylo provést analýzu relevantních oblastí, vymezit konkrétní překážky secondování českých občanů a vypracovat návrh na jejich odstranění. Ministr zahraničních věcí byl rovněž pověřen v součinnosti s relevantními resorty vypracovat koncept na sjednocení databází civilních expertů spadajících pod různé resorty.

V souladu s plněním usnesení BRS č. 10/2004 uspořádalo MZV několik jednání meziresortních pracovních skupin, které provedly analýzu nedostatků systému vysílání a vypracovaly návrhy na jejich odstranění.

Na základě závěrů těchto meziresortních pracovních skupin MZV předloží BRS do června 2005 nový materiál s **návrhy opatření** k odstranění stávajících překážek (mj. nevyhovující legislativa a problematické financování) pro vysílání občanů ČR ze státní správy i mimo ni do zahraničních misí.

a) legislativní opatření:

Bude-li to shledáno jako nezbytné pro konsolidaci pracovněprávní stránky vysílání a pro získání adekvátních finančních zdrojů, navrhne nový materiál BRS pověřit relevantní resorty zpracováním nejhodnější varianty případné legislativní úpravy.

b) nelegislativní opatření:

Resorty MZV, MV a MS vytvoří v rámci své působnosti adekvátní databáze/seznamy potenciálních účastníků misí či operací EU a jiných mezivládních organizací.

III. Návrh gestorů a spolugestorů

Gestor: MZV

Spolugestor: MPSV, MF, MV, MS, MO

IV. Termín zpracování

- a) projednání návrhu optimalizace ve výborech BRS
květen 2005
- b) projednání návrhu optimalizace v BRS
červen 2005
- c) předložení návrhu optimalizace vládě
není v současné době plánováno

Návrh optimalizace bezpečnostního systému ČR č. 15/3

Název: Finanční plánování v oblasti bezpečnosti

I. Schválené zadání

Dílčím problémem je slabá vazba mezi plánováním bezpečnosti (především na úrovni pracovních orgánů BRS) a finančním plánováním v oblasti bezpečnosti.

Na centrální úrovni (BRS) by měly být postupně vytvářeny podmínky pro pružnější propojení obou procesů. BRS, která má dostatečně reprezentativní složení, by měla mít legitimní možnost formulovat priority v oblasti bezpečnosti spolu s jasnými nároky a požadavky na jejich financování. BRS proto musí lépe koordinovat stanovení priorit resortů v oblasti bezpečnosti. Tato ambice by měla přispět k pružnější formě financování bezpečnostních priorit státu.

II. NAVRHOVANÝ POSTUP OPTIMALIZACE:

Proces finančního plánování, který ústí do přípravy zákona o státním rozpočtu na příslušný rok, by měl ze strany správců jednotlivých rozpočtových kapitol reflektovat zabezpečení všech úkolů, včetně oblasti bezpečnosti.

Současná právní úprava postavení BRS umožňuje koordinovat činnosti v oblasti bezpečnosti mezi jejími členy, přičemž usnesení BRS jsou pro členy závazné.

III. POSTUP OPTIMALIZACE

a) opatření legislativní povahy	v současné době nejsou potřeba
b) opatření nelegislativní povahy	v současné době nejsou potřeba

III. NÁVRH GESTORŮ/SPOLUGESTORŮ

Nepředpokládá se.

IV. TERMÍN OPTIMALIZACE

Nepředpokládá se.